

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2013. december 9., hétfő

Tartalomjegyzék

2013. évi CCVI. törvény	A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény módosításáról	84200
468/2013. (XII. 9.) Korm. rendelet	A Magyarország Kormánya és az Argentin Köztársaság Kormánya között a kétoldalú gazdasági együttműködésről szóló megállapodás kihirdetéséről	84203
67/2013. (XII. 9.) BM rendelet	Az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat hivatásos állományú tagjai szolgálati viszonyának létesítéséről, tartalmáról és megszüntetéséről	84209
112/2013. (XII. 9.) VM rendelet	A fejezeti kezelésű előirányzatok kezelésének és felhasználásának szabályairól szóló 48/2013. (VI. 7.) VM rendelet módosításáról	84216
5/2013. BJE jogegységi határozat	A Kúria büntető jogegységi határozata	84217
5/2013. PJE jogegységi határozat	A Kúria polgári jogegységi határozata	84224

II. Törvények

2013. évi CCVI. törvény

a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény módosításáról*

- 1. §** A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„1. § Az Országgyűlés az államháztartás központi alrendszerének (a továbbiakban: központi alrendszer) 2013. évi
a) bevételi főösszegét 15 460 815,7 millió forintban,
b) kiadási főösszegét 16 586 000,1 millió forintban,
c) hiányát 1 125 184,4 millió forintban
állapítja meg.”
- 2. §** A Kvtv. 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 3. §** A Kvtv. 3. melléklet 10. pontjában a „Kormány európai uniós támogatások felhasználásáért felelős tagja” szövegrész helyébe a „nem az európai uniós fejlesztési források felhasználásához kapcsolódó fejlesztéspolitikáért felelős miniszter” szöveg lép.
- 4. §** Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

* A törvényt az Országgyűlés a 2013. december 4-ei ülésnapján fogadta el.

1. melléklet a 2013. évi CCVI. törvényhez

- 1) A Kvtv. 1. melléklet XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 41. Vagyoni hozzájárulás a 2001. évi XX. tv. 2. § m) pont körében alcíme hatályát veszti.
- 2) A Kvtv. 1. melléklet XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejezet, „1–20. cím összesen” sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(2013. évi előirányzat)		
	Kiadás	Bevétel	Támogatás)
1–20. cím összesen:	315 907,9	97 419,9	218 488,0

- 3) A Kvtv. 1. melléklet XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejezet, „XVII. fejezet összesen” sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(2013. évi előirányzat)		
	Kiadás	Bevétel	Támogatás)
XVII. fejezet összesen:	578 255,1	172 419,9	218 488,0

- 4) A Kvtv. 1. melléklet XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezet, 32. Egyéb költségvetési kiadások cím, 1. Vegyes kiadások alcím, 6. Magán- és egyéb jogi személyek kártérítése jogcímcsoport helyébe a következő rendelkezés lép:

(Cím szám)	Alcím-szám	Jogcím-csop. szám	Jogcím-szám	Előír. csop. szám	Kiemelt előír. szám	Cím-név	Alcím-név	Jogcím-csop. név	Jogcím-név	Előír. csop. név	FEJEZET	2013. évi előirányzat		
											Kiemelt előirányzat neve	Kiadás	Bevétel	Támogatás)
		6									Magán- és egyéb jogi személyek kártérítése	35 800,0		

- 5) A Kvtv. 1. melléklet XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezet, 42. Alapok támogatása címe a következő 5. Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapjának támogatása alcímmel egészül ki:

(Cím szám)	Alcím-szám	Jogcím-csop. szám	Jogcím-szám	Előír. csop. szám	Kiemelt előír. szám	Cím-név	Alcím-név	Jogcím-csop. név	Jogcím-név	Előír. csop. név	FEJEZET	2013. évi előirányzat		
											Kiemelt előirányzat neve	Kiadás	Bevétel	Támogatás)
	5										Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapjának támogatása	135 499,6		

- 6) A Kvtv. 1. melléklet XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezet, „XLII. fejezet összesen” sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(2013. évi előirányzat)		
	Kiadás	Bevétel	Támogatás)
XLII. fejezet összesen:	2 047 857,9	7 458 924,9	

- 7) A Kvtv. 1. melléklet XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet, 2. Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások cím, 1. Felhalmozási jellegű kiadások alcím, 4. Állami tulajdoni részesedések növekedését eredményező kiadások jogcímcsoport, 1. Az MNV Zrt. tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos kifizetések jogcíme helyébe a következő rendelkezés lép:

(Cím szám)	Alcím-szám	Jogcím-csop. szám	Jogcím-szám	Előír. csop. szám	Kiemelt előír. szám	Cím-név	Alcím-név	Jogcím-csop. név	Jogcím-név	Előír. csop. név	FEJEZET			
											2013. évi előirányzat			
											Kiadás	Bevétel	Támogatás)	
			1						Az MNV Zrt. tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos kifizetések			10 000,0		

- 8) A Kvtv. 1. melléklet XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet „XLIII. fejezet összesen” sora helyébe a következő rendelkezés lép:

				(2013. évi előirányzat)		
				Kiadás	Bevétel	Támogatás)
XLIII. fejezet összesen:				229 940,0	102 194,4	

- 9) A Kvtv. 1. melléklete a következő LXIV. Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja fejezettel egészül ki:

LXIV. SZÖVETKEZETI HITELINTÉZETEK INTEGRÁCIÓS ALAPJA

millió forintban

(Cím szám)	Alcím-szám	Jogcím-csop. szám	Jogcím-szám	Előír. csop. szám	Kiemelt előír. szám	Cím-név	Alcím-név	Jogcím-csop. név	Jogcím-név	Előír. csop. név	FEJEZET		
											2013. évi előirányzat		
											Kiadás	Bevétel	Támogatás)
1						Költségvetési támogatás						135 499,6	
2						Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete rendelkezésére bocsátott vagyoni hozzájárulás					135 000,0		
3						Működési kiadások					499,6		
LXIV. fejezet összesen:											135 499,6	135 499,6	

- 10) A Kvtv. 1. mellékletének utolsó három sora helyébe a következő rendelkezés lép:

KIADÁSI FŐÖSSZEG:	16 586 000,1
BEVÉTELI FŐÖSSZEG:	15 460 815,7
A FŐÖSSZEGEK EGYENLEGE:	-1 125 184,4

III. Kormányrendeletek

A Kormány 468/2013. (XII. 9.) Korm. rendelete a Magyarország Kormánya és az Argentín Köztársaság Kormánya között a kétoldalú gazdasági együttműködésről szóló megállapodás kihirdetéséről

- 1. §** A Kormány e rendelettel felhatalmazást ad a Magyarország Kormánya és az Argentín Köztársaság Kormánya között a kétoldalú gazdasági együttműködésről szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.
- 2. §** A Kormány a Megállapodást e rendelettel kihirdeti.
- 3. §** A Megállapodás hiteles magyar és angol nyelvű szövege a következő:

„KÉTOLDALÚ GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS MAGYARORSZÁG KORMÁNYA ÉS AZ ARGENTIN KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA KÖZÖTT

Magyarország Kormánya és az Argentín Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: „Felek”);
ösztönözve a hosszú ideje fennálló baráti kapcsolatok és a Magyarország és az Argentín Köztársaság közötti kapcsolatoknak az elmúlt évtizedben történt kedvező fejlődése által;
felismerve, hogy a gazdasági együttműködés a Felek és állampolgáraik közötti erős és hosszú távú kétoldalú kapcsolatok fejlesztésének és a kölcsönös bizalomnak nélkülözhetetlen eleme;
tudatában annak, hogy a két ország hatályos jogszabályaival összhangban szükséges a kétoldalú kapcsolatok megfelelő keretének kialakítása;
attól a szándéktól vezérelve, hogy előmozdítsák és tovább erősítsék kétoldalú gazdasági együttműködésüket állampolgáraik érdekében;
érdekelve a Felek közötti folyamatos párbeszéd megfelelő keretének kialakításában azzal a céllal, hogy a gazdasági és együttműködési kapcsolatokat erősítő és fejlesztő intézkedéseket elemezzenek és hagyjanak jóvá;
az alábbiakban állapodnak meg:

1. cikk

Célok

A Felek egyetértenek abban, hogy jelen Megállapodás céljai – a két ország hatályos jogszabályaival összhangban – az alábbiak:

1. A kétoldalú kapcsolatok megerősítését célzó tevékenységek támogatása.
2. A kapcsolatok támogatása és fejlesztése az állami- és magánszektorban, valamint az üzleti és befektetési szférában.
3. A kétoldalú befektetések bővítésének előmozdítása, elősegítése, továbbá a gazdasági és befektetési lehetőségek beazonosítása az adott országokban, elsőbbséget biztosítva azoknak, amelyek magukban foglalják a technológia transfert és támogatják a kutatás-fejlesztést.
4. A két ország és régió közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztése érdekében az információcseré és az együttműködés erősítése.
5. A Felek exportalapjának támogatása és növelése.

2. cikk

Együttműködési területek

Jelen Megállapodásban említett együttműködés elsősorban – azonban nem kizárólag – az alábbi területekre terjed ki:

1. Mezőgazdaság és élelmiszer-feldolgozás.
2. Környezetvédelem.

3. Ipar.
4. Egészségügy.
5. Energiaipar.
6. Turizmus.
7. Kis- és középvállalatok közötti együttműködés.
8. Befektetések ösztönzése és fejlesztése.
9. Telekommunikáció.
10. Számítástechnika és információs technológia.
11. Közlekedés.
12. Tudomány és technológia.
13. Kőolaj- és gázipar.
14. Vas- és acélgyártás.
15. Ház- és útépités.
16. Vízgazdálkodás és folyószabályozás.

3. cikk

A gazdasági együttműködés fejlesztését szolgáló eszközök

A Felek szélesebb körű és fokozottabb együttműködésre töreksenek az alábbiakban meghatározott módon:

1. Az üzleti szövetségek, kormányintézmények, regionális és helyi szervezetek, kamarák közötti kapcsolatok és együttműködés megerősítésével, valamint ezen intézmények képviselői látogatásainak előmozdításával, továbbá a gazdasági és műszaki együttműködés egyéb formáinak támogatásával és erősítésével.
2. Jelen Megállapodás megvalósításához kapcsolódó üzleti információk megosztásával, a szakkiállításokon és -vásárokon történő részvétel, valamint üzleti rendezvények, szemináriumok, szimpóziumok és konferenciák szervezésének ösztönzésével.
3. A magánszektorban működő kis- és középvállalkozásoknak a kétoldalú gazdasági kapcsolatokban történő fokozottabb részvételének ösztönzésével.
4. A kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken a konzultációs, marketing, tanácsadási és szakértői szolgáltatások nyújtásában történő együttműködés ösztönzésével.
5. Befektetői küldöttségek és szemináriumok szervezésével, a befektetés-ösztönzési politika fejlődésével és közös vállalatok létrehozásával kapcsolatos információ- és tapasztalatcserével.
6. A régiók közötti és nemzetközi együttműködés előmozdításával a kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken.
7. Az együttműködés kiterjesztése és erősítése érdekében a Felek által a későbbiekben meghatározott egyéb módszerekkel.

4. cikk

Különleges megállapodások és további egyedi projektek

Szükség esetén a Felek kölcsönös egyetértés alapján jelen Megállapodás alapján a fent meghatározott együttműködési területeken külön megállapodásokat, valamint további egyedi projekteket hozhatnak létre.

5. cikk

Gazdasági Vegyes Bizottság

A Felek jelen Megállapodás végrehajtásának biztosítása érdekében a külgazdaságért felelős magyar minisztérium, valamint az Argentin Köztársaság Külügy- és Kultuszminisztériuma, illetve Gazdasági és Államháztartási Minisztériuma képviselőiből álló Gazdasági Vegyes Bizottságot hoznak létre.

A Gazdasági Vegyes Bizottság diplomáciai úton egyeztetett időpontban felváltva ülészik Magyarországon és az Argentin Köztársaságban.

A Gazdasági Vegyes Bizottság ülésein a vendéglátó küldöttség készíti elő a jegyzőkönyvet, amelyet a Felek küldöttségvezetői kölcsönös egyetértésükkel összhangban írnak alá.

A Gazdasági Vegyes Bizottság hatásköre többek között az alábbi területekre terjed ki:

1. A Felek közötti gazdasági együttműködés ösztönzése és koordinálása.
2. Jelen Megállapodás és az annak alapján kötött egyedi megállapodások megvalósítására tett javaslatok elősegítése és mérlegelése.

3. Ajánlások kidolgozása jelen Megállapodás értelmében létrejött megállapodások és projektek végrehajtását akadályozó tényezők elhárítására.
4. Szükség szerint támogatás kérése a Felek más kormányzati szerveinek tisztségviselőitől, ezen kormányzati szervek, munkacsoportok és szakértői csoportok részvételével ad hoc vagy állandó albizottságok létrehozása, és részükre felelősségi kör delegálása, valamint nem kormányzati személyektől és intézményektől igényelt tanácsadás.
5. A kétoldalú gazdasági kapcsolatok tekintetében új fejlesztési lehetőségek beazonosítása.

6. cikk

A Felek nemzetközi kötelezettségei

Jelen Megállapodás nem érintheti a Felek más nemzetközi egyezményekből eredő jogait és kötelezettségeit.

7. cikk

Módosítások

Jelen Megállapodást a Felek közös megegyezéssel írásbeli megállapodás formájában, diplomáciai úton bármikor módosíthatják. Bármely, jelen Megállapodást érintő változtatás jelen Megállapodás 9. cikkének megfelelően lép hatályba.

8. cikk

Viták rendezése

Jelen Megállapodás értelmezésével vagy végrehajtásával kapcsolatban felmerülő vitákat közvetlen egyeztetések és tárgyalások útján rendezik egymással a Felek.

9. cikk

Végső rendelkezések

Jelen Megállapodás az annak hatálybalépéséhez szükséges alkotmányos követelmények teljesüléséről az egyik Fél által a másiknak diplomáciai úton megküldött utolsó írásbeli értesítés kézhezvételétől számított 30. (harmincadik) napon lép hatályba.

Jelen Megállapodás 5 (öt) évig érvényes, amely további öt éves időszakra automatikusan megújul mindaddig, amíg valamelyik Fél a megszűnés előtt legalább 6 (hat) hónappal írásban nem értesíti a másik felet arról, hogy meg kívánja szüntetni jelen Megállapodást.

Jelen Megállapodás megszűnése nincs hatással a jelen Megállapodás értelmében született más külön megállapodások, projektek vagy tevékenységek érvényességére vagy időtartamára azok teljesítéséig, hacsak a Felek másként nem állapodnak meg.

Az 1974. május 13-án a Magyar Népköztársaság és az Argentin Köztársaság között létrejött Gazdasági és Műszaki Együttműködési Megállapodás jelen Megállapodás életbelépésével hatályát veszti.

Készült 2013. év november hó 29. napján két eredeti példányban magyar, spanyol és angol nyelven. Az okirat valamennyi nyelven hiteles. Jelen Megállapodás rendelkezéseinek eltérő értelmezése esetén az angol nyelvű változat az irányadó.

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA RÉSZÉRŐL

AZ ARGENTIN KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA RÉSZÉRŐL

AGREEMENT ON BILATERAL ECONOMIC COOPERATION BETWEEN THE GOVERNMENT OF HUNGARY AND THE GOVERNMENT OF THE ARGENTINE REPUBLIC

The Government of Hungary and the Government of the Argentine Republic (hereinafter referred to as "the Parties"); Inspired by the long-standing bonds of friendship and the positive evolution of relations between the Argentine Republic and Hungary in the last decade;

Recognizing that economic cooperation is an essential and indispensable element for the development of bilateral relations on a firm, long-term basis that rests upon mutual confidence between the Parties and their respective peoples;

Aware of the need to create an appropriate framework for bilateral relations in accordance with the laws and regulations applicable in their respective countries;

Desiring to promote and strengthen bilateral economic cooperation for the benefit of their peoples;

Interested in establishing an appropriate framework for continuous dialogue between the Parties, with a view to analyzing and agreeing upon measures to strengthen and increase their economic and business cooperation relations;

Have agreed as follows:

Article 1

Objectives

The Parties agree that the objectives of this Agreement, pursuant to the laws and regulations applicable in their respective countries, are:

1. To promote activities aimed at strengthening their bilateral relations.
2. To support and develop contacts in the public and private sectors and in the business and investment spheres.
3. To promote and facilitate the expansion of bilateral investments and the identification of economic and investment opportunities in their respective countries, giving priority to those that incorporate technology transfer and foster research and development.
4. To strengthen the exchange of information and cooperation to increase economic relations between both countries and regions.
5. To promote and expand the export basis of the Parties.

Article 2

Fields of Cooperation

The fields of cooperation mentioned in this Agreement especially include, but are not limited to:

1. Agriculture and food processing;
2. Environment;
3. Industry;
4. Health care;
5. Energy;
6. Tourism;
7. Cooperation between Small and Medium-Sized Enterprises;
8. Promotion and development of investments;
9. Communication;
10. Computer science and information technology;
11. Transport;
12. Science and technology;
13. Oil and gas industry;
14. Iron and steel production;
15. Construction of houses and roads;
16. Water management and river control.

Article 3

Means to Increase Economic Cooperation

The Parties shall endeavour to broaden and intensify their cooperation through the following means:

1. Promoting bonds and strengthening cooperation between business federations, government institutions, regional and local entities and chambers, as well as encouraging visits from their representatives and other types of economic cooperation;
2. Exchanging business information related to the implementation of this Agreement, by encouraging participation in fairs and exhibitions and organizing business events, seminars, symposia and conferences;

3. Promoting greater participation by small and medium-sized enterprises from the private sector in bilateral economic relations;
4. Encouraging cooperation in the provision of consulting, marketing, advisory and expert services in the areas of mutual interest;
5. Organizing investment missions and seminars, exchanging information and experiences with regard to the development of investment promotion policies, and forming joint ventures;
6. Promoting inter-regional and international cooperation in matters of mutual interest;
7. Any other means subsequently agreed upon by the Parties with a view to expanding and strengthening cooperation.

Article 4

Specific Agreements and Other Special Projects

If deemed necessary, the Parties shall execute agreements based on this Agreement, concerning the fields of cooperation referred to above and such other special projects as may be agreed upon between them.

Article 5

Joint Economic Committee

The Parties shall establish a Joint Economic Committee comprising representatives of the Ministry of Foreign Affairs and Worship and the Ministry of Economy and Public Finance of the Argentine Republic and of the Ministry in charge of Foreign Economic Affairs of Hungary, with a view to ensuring implementation of this Agreement.

The Joint Economic Committee shall meet alternately in the Argentine Republic and in Hungary at such dates as may be agreed upon through the usual diplomatic channels.

At each meeting of the Joint Economic Committee, the host Delegation shall prepare Minutes to be agreed upon and signed by the Heads of Delegation of both Parties.

The Joint Economic Committee shall have the authority, inter alia, to consider the following matters:

1. Encouraging and coordinating economic cooperation between the Parties;
2. Promoting and considering proposals aimed at the implementation of this Agreement and specific agreements resulting therefrom;
3. Preparing recommendations for the purpose of removing such obstacles as may arise during the performance of any agreement and project established in accordance with this Agreement;
4. Requesting the assistance of officials from other governmental agencies of the Parties when deemed convenient, establishing and delegating responsibilities to ad hoc or permanent sub-committees of these governmental agencies, working groups and expert working groups, and requesting the advice of non-governmental persons and institutions;
5. Identifying new development opportunities for bilateral economic relations.

Article 6

International obligations of the Parties

This Agreement shall not affect the rights and obligations of the Parties under other international treaties to which they are a party.

Article 7

Amendments

This Agreement may be amended at any time by mutual written agreement between the Parties and through diplomatic channels. Any amendment to this Agreement shall enter into force in accordance with Article 9 of this Agreement.

Article 8

Settlement of Disputes

Any divergence in the interpretation and implementation of this Agreement shall be settled through direct negotiations and consultations between the Parties.

Article 9**Final Provisions**

This Agreement shall enter into force 30 (thirty) days after receipt of the last notification in which either Party informs the other, in writing and through diplomatic channels, that it has fulfilled the necessary constitutional requirements for entry into force hereof.

This Agreement shall remain in force for a period of 5 (five) years and shall be automatically renewed for similar periods, unless either Party notifies the other in writing of its intention to terminate this Agreement, at least 6 (six) months before termination.

Termination of this Agreement shall not affect the validity or duration of any specific agreement, project or activity established under this Agreement until completion thereof, unless the Parties agree otherwise.

The Agreement on Economic and Technical Cooperation between the Government of the Argentine Republic and the Government of the People's Republic of Hungary, executed on 13 May 1974, shall be terminated as from the entry into force of this Agreement.

Done in Buenos Aires on 29 of November 2013, in two originals in the Hungarian, Spanish and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence in the interpretation of this Agreement, the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF HUNGARY

FOR THE GOVERNMENT OF THE ARGENTINE REPUBLIC"

- 4. §**
- (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
 - (2) A 2. § és a 3. § a Megállapodás 9. cikk első bekezdésében meghatározott időpontban lép hatályba.
 - (3) A Megállapodás, illetve a 2. § és a 3. § hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter – annak ismertté válását követően – a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.
 - (4) E rendelet végrehajtásához szükséges intézkedésekről a külgazdaságért és a Kárpát-medencei Gazdasági Övezet gazdaságfejlesztéséért felelős miniszter gondoskodik.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 67/2013. (XII. 9.) BM rendelete az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat hivatásos állományú tagjai szolgálati viszonyának létesítéséről, tartalmáról és megszüntetéséről

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 342. § (2) bekezdés 1. és 7. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § e) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. § E rendelet alkalmazásában

- a) *gazdasági szerv*: az Alkotmányvédelmi Hivatalnál és a Nemzetbiztonsági Szakszolgálatnál (a továbbiakban együtt: Szolgálat) működő gazdasági feladatokat ellátó szervezeti elem;
- b) *humánpolitikai szerv*: a Szolgálatnál működő személyügyi feladatokat ellátó szervezeti elem;
- c) *más fegyveres szerv*: a rendőrség, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a büntetés-végrehajtási szervezet, az Országgyűlési Őrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és az Információs Hivatal.

II. FEJEZET

A SZOLGÁLATI VISZONY LÉTESÍTÉSE

1. A szolgálati viszony létesítésének eljárási szabályai

2. § (1) A hivatásos állományba vételre irányuló eljárás a hivatásos állományba jelentkező (a továbbiakban: jelentkező) írásbeli kérelmének és önéletrajzának a Szolgálathoz történő benyújtásával indul.
 - (2) A jelentkező a hivatásos állományba vételre irányuló eljárás során benyújtja
 - a) a személyazonosságát és lakcímét igazoló okmányt,
 - b) az iskolai végzettségét, szakképzettségét, nyelvtudását, illetve egyéb, képzettségét tanúsító okiratokat,
 - c) a korábbi szolgálati és egyéb foglalkoztatási jogviszonyairól szóló igazolásokat és
 - d) a társadalombiztosítási azonosító jelet és adóazonosító jelet (adószámát) eredetben, vagy közjegyző által hitelesített másolatban. Az eredetben benyújtott vagy bemutatott okiratról a humánpolitikai szerv másolatot készít, amelyet az eredetivel egyezőséget igazoló záradékkal lát el, majd az eredeti okiratot a jelentkező számára kiadja.
 - (3) A jelentkező előzetesen, írásban titoktartási kötelezettséget vállal a felvételi eljárás során a Szolgálatra vonatkozóan tudomására jutott adatok tekintetében. Ha vagyonynyilatkozat tételéhez kötött beosztásba tervezik felvenni a jelentkezőt, az egyes vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló törvény szerinti nyilatkozatok tételére kötelezettséget vállal.
 - (4) A felvételi eljárás koordinálása a humánpolitikai szerv feladata.
 - (5) Amennyiben a jelentkező a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvényben (a továbbiakban: Hszt.) és a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényben (a továbbiakban: Nbtv.) előírt követelményeknek megfelel, a humánpolitikai szerv intézkedik a Hszt.-ben előírt egészségügyi, pszichikai és fizikai alkalmassági vizsgálatok elvégzése iránt.
 - (6) A humánpolitikai szerv az (5) bekezdés szerinti vizsgálatok elvégzését követően tesz javaslatot a nemzetbiztonsági ellenőrzés kezdeményezésére.
3. § (1) A felvételi eljárást a nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatásához való hozzájárulást tartalmazó nyilatkozat benyújtásától számított 6 hónapon belül be kell fejezni. A Szolgálat főigazgatója (a továbbiakban: főigazgató) a felvételi eljárás lefolytatására megszabott határidőt indokolt esetben 2 hónappal meghosszabbíthatja. A felvételi eljárás a nemzetbiztonsági ellenőrzés eredményéről szóló tájékoztatásnak a humánpolitikai szervhez érkezése napján fejeződik be.

- (2) A felvételre vonatkozó döntés előkészítése érdekében a főigazgató Felvételi Bizottságot alakíthat, amelynek vezetőjét és tagjait a főigazgató jelöli ki a Szolgálat hivatásos állományú tagjai közül.
- (3) Ha a felvételi eljárás során a szolgálati viszony létesítését kizáró ok megállapítására kerül sor, az elutasítás tényéről a humánpolitikai szerv vezetője a jelentkezőt írásban tájékoztatja.

4. §

- (1) A hivatásos állományba történő felvételt kinevezési okmányban kell rögzíteni.
- (2) Az I. besorolási osztályba kerülő jelentkező állományba vételéről a főigazgató, a II. besorolási osztályba kerülő jelentkező állományba vételéről az állományilletékes parancsnok dönt.
- (3) Az I. besorolási osztályba kerülő jelentkezők első tiszti kinevezésére, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok irányításáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) kinevezési jogkörébe tartozó jelentkezőkre vonatkozó javaslatot a főigazgató terjeszti fel a miniszternek.
- (4) Az I. besorolási osztályba kerülő jelölt beosztásba kinevezéséről a miniszter határozata alapján adja ki a főigazgató az állományparancsot.
- (5) A kinevezésről szóló állományparancs tartalmazza a jelentkező
 1. természetes személyazonosító adatait,
 2. rendfokozatát,
 3. állománykategóriáját, besorolási osztályát, beosztási kategóriáját és fizetési fokozatát,
 4. szolgálati beosztását,
 5. szolgálati helyének, szervezeti egységének megnevezését,
 6. részére folyósítandó beosztási illetmény, rendfokozati illetmény, illetménykiegészítés és pótlékok összegét,
 7. adott Szolgálattal létesített szolgálati viszonyának kezdetét,
 8. nyugdíj mértéke szempontjából beszámítandó szolgálati idejének kezdetét,
 9. nyugdíjra való jogosultság szempontjából beszámítandó, ténylegesen szolgálati viszonyban töltött idejének kezdetét, a nyugdíj előtti rendelkezési állományba helyezés szempontjából beszámítható szolgálati idejének kezdetét,
 10. jubileumi jutalom, a pótszabadság, a felmentési idő, a szolgálati időpótléokra jogosultság, a könnyített szolgálat, a miniszter irányítása alatt álló szerveknél történő foglalkoztatási jogviszony és a végkielégítés mértéke szempontjából beszámítandó szolgálati viszonyban töltött idejének kezdetét,
 11. „Szolgálati Jel”-re való jogosultságának kezdetét,
 12. azonosító számát, a képesítési követelményeknek való megfelelést, ennek hiánya esetén a képesítés megszerzésére határidő tűzésével való kötelezést,
 13. rendészeti alapvizsga, illetve rendészeti szakvizsga megszerzésére kötelezését, vagy annak teljesítése alóli mentesítését,
 14. következő fizetési fokozatba történő előresorolásának, illetve soron következő rendfokozatba történő előléptetésének várható idejét,
 15. próbaidejének tartamát próbaidő kikötése esetén,
 16. eskütételének időpontját,
 17. ruházati normába történő besorolását,
 18. munkarendjét és
 19. jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatását.

5. §

A szolgálati viszony létesítésére vonatkozó eljárási szabályokat a hivatásos állományba visszavétellel történő szolgálati viszony létesítésekor is alkalmazni kell.

2. Rendelkezési állományba, nyugdíj előtti rendelkezési állományba helyezés**6. §**

- (1) A Hszt. 44. § (5) bekezdése alapján megfelelő beosztás hiánya miatt rendelkezési állományba helyezettek a rendelkezési állományba helyezéskor a főigazgató határozza meg a szolgálatteljesítés helyét, tartalmát és azt az elöljárót, akinek irányításával szolgálati feladatait ellátja. A rendelkezési állományban levő részére csak képzettségének, felkészültségének, valamint egészségi, pszichikai, fizikai állapotának megfelelő szolgálati feladat határozható meg.
- (2) A hivatásos állomány Hszt. 44/A. § (1) bekezdésében meghatározott feltételekkel rendelkező tagjának a nyugdíj előtti rendelkezési állományba helyezésre irányuló kérelmét a kérelemben megjelölt időpontot megelőző legalább 60 nappal – a szolgálati út betartásával – a főigazgatóhoz kell benyújtania. A főigazgató a feltételek fennállása

esetén a kérelem benyújtását követő 45 napon belül állományparancsban rendelkezik a nyugdíj előtti rendelkezési állományba helyezésről és az illetmény összegének megállapításáról.

- (3) A munkáltató érdekkörében felmerült okból történő nyugdíj előtti rendelkezési állományba helyezésről, annak indokairól a főigazgató – a nyugdíj előtti rendelkezési állományba helyezés tervezett időpontját megelőző legalább 30 nappal megelőzően – írásban tájékoztatja a hivatásos állomány tagját.
- (4) A humánpolitikai szerv – a gazdasági szerv bevonásával – a nyugdíj előtti rendelkezési állományba helyezést megelőzően megkeresi a nyugdíjmegállapító szervet a hivatásos állomány tagját megillető öregségi nyugdíj összegének kiszámítása érdekében.

III. FEJEZET

A SZOLGÁLATI VISZONY MÓDOSÍTÁSA

- 7. §** A szolgálati viszony állományparancsban rögzített – a szolgálati beosztást, a szolgálati helyet vagy egyéb állományparancsban meghatározott körülményt érintő – módosítása a szolgálati elöljáró kezdeményezésére vagy a hivatásos állomány tagja kérelmére lehetséges. Ilyenkor új állományparancsot kell készíteni.

3. Áthelyezés

- 8. §**
- (1) A Szolgálatokhoz történő áthelyezésre akkor kerülhet sor, ha a hivatásos állomány áthelyezésre kerülő tagja megfelel a felvételi követelményeknek, és amennyiben nem rendelkezik a beosztáshoz szükséges, a képesítési követelményekben meghatározott szakirányú nemzetbiztonsági végzettséggel, vállalja annak megszerzését.
 - (2) Más fegyveres szervhez szolgálati viszonyba, a kormányzati szolgálati és közszolgálati jogviszonyt szabályozó jogszabályok hatálya alá tartozó szervhez kormányzati szolgálati vagy közszolgálati jogviszonyba, a közalkalmazotti jogviszonyt szabályozó jogszabályok hatálya alá tartozó szervhez közalkalmazotti jogviszonyba, vagy a Magyar Honvédség állományába történő áthelyezés esetén a Szolgálatok a személyügyi anyagot – az érintett hozzájárulásával – betekintésre megküldik a fogadó szervnek.
- 9. §**
- (1) Magasabb beosztásnak minősül az a munkakör, amely magasabb beosztási kategóriába tartozik, vagy az elérhető rendfokozat az előzőnél magasabb.
 - (2) Amennyiben a beosztásváltozás nem jár beosztási kategóriaváltozással, úgy az áthelyezés esetén a beosztásban eltöltött időt folyamatosnak kell tekinteni.
- 10. §**
- (1) A hivatásos állomány tagjának kérelme alapján történő áthelyezés elsősorban családi, szociális indok alapján, de a szolgálati érdek sérelme nélkül történhet.
 - (2) A kérelmet írásban, az állományilletékes parancsnokhoz kell benyújtani, aki köteles azt megvizsgálva a kérelmezőt állásfoglalásáról tájékoztatni, illetve – a II. besorolási osztályba tartozó kivételével – a kérelmet javaslatával együtt 30 napon belül a főigazgatóhoz továbbítani.

4. Alacsonyabb beosztásba helyezés

- 11. §**
- (1) A Hszt. 48. § (1) bekezdés b) pontja alapján akkor lehet a hivatásos állomány tagját alacsonyabb beosztásba helyezni, ha az nem jár a szolgálati érdek aránytalan sérelmével.
 - (2) Ha az alacsonyabb beosztásba helyezésre a Hszt. 48. § (1) bekezdés b)–d) pontja alapján kerül sor, az alkalmassági és képzettségi feltételeknek az alacsonyabb beosztás tekintetében is meg kell felelni. Létszámcsökkentés, átszervezés vagy vezénylés megszüntetése esetén a feljánlott alacsonyabb beosztáshoz, a képesítési követelményekben meghatározott képzettség megszerzéséhez megfelelő határidőt kell előírni.

5. Vezénylés

- 12. §**
- (1) Meghatározott szolgálati feladat ellátására, valamint továbbképzés céljából tanintézetbe történő tartós – 30 napon túli – vezénylést állományparancsban kell elrendelni.
 - (2) Az intézkedés során rendelkezni kell az illetmény és egyéb járandóságok folyósításának rendjéről.

- 13. §** (1) A Hszt. 44. § (1) bekezdés a) pontja szerinti rendelkezési állományba helyezés miatt megüresedő beosztások korlátozás nélkül betölthetők.
- (2) A Hszt. 44. § (1) bekezdés c), d) és g) pontja alapján rendelkezési állományba helyezettnek eredeti beosztása csak távollétük idejére, megbízással tölthető be.

6. Más szervhez vezénylés

- 14. §** A hivatásos állomány tagja más szervhez az Nbtv.-ben meghatározott feladatok végrehajtása céljából vezényelhető.
- 15. §** (1) A más szervhez vezénylést a főigazgató állományparancsban rendeli el, amely tartalmazza a vezényelt természetes személyazonosító adatain felül a vezénylés helyét, idejét, időtartamát, állománykategóriáját, besorolási osztályát, beosztási kategóriáját, fizetési fokozatát, a betöltendő beosztást, a vezényeltet megillető illetményt és egyéb járandóságokat, valamint a vezényelt munkarendjét.
- (2) A más szervhez vezényléssel egyidejűleg a főigazgató a hivatásos állomány tagját a rendelkezési állománykategóriában fenntartott státuszra helyezi.
- 16. §** A más szervhez vezénylés megszüntetésekor a Hszt. 49/C. § (5) bekezdése alapján felajánlott beosztásról vagy annak hiányáról a vezénylés megszüntetését követő 5 munkanapon belül írásban tájékoztatni kell a hivatásos állomány tagját.

7. Megbízás helyettesítésre

- 17. §** (1) Ideiglenesen betöltetlen munkakör ellátásával történő megbízás esetén, ha arra az eredeti beosztás ellátása alóli egyidejű mentesítéssel kerül sor, a megbízott eredeti beosztását a végleges kinevezéséig csak megbízással lehet betölteni. A megbízás várható időtartamát állományparancsban kell meghatározni.
- (2) Ha a megbízás előreláthatólag az 1 hónapot meghaladja, akkor az elrendeléskor, de legkésőbb a megbízás első hónapjának utolsó napján a helyettesítéssel megbízottat a beleegyezéséről írásban nyilatkoztatni kell.
- (3) Ha a helyettesítéssel való megbízás az eredeti beosztás meghagyása mellett történik, és annak tartama az 1 hónapot várhatóan meg fogja haladni, a megbízási díj mértékét az elrendeléskor meg kell határozni.
- (4) A betöltetlen beosztás munkaköri feladatainak ellátásával – megosztva – a hivatásos állomány több tagja is megbízható. Ebben az esetben a megbízási díjat a feladatmegosztás arányában meg kell osztani.
- (5) A megbízási díj mértékét a többletfeladat nagysága, a megbízással járó többletterhek, a helyettesített beosztás besorolása, valamint a Hszt. 50. § (3) és (4) bekezdésében foglalt figyelembevételével kell meghatározni.

8. A szolgálati viszony módosításának különös szabálya

- 18. §** A beosztás bármely okból történő változtatása esetén újból meg kell vizsgálni a hivatásos állomány tagjának az új beosztásra való egészségügyi, pszichikai, fizikai alkalmasságát, és csak ennek alapján rendelhető el a szolgálati viszony módosítása.

9. A vezetői beosztásba történő kinevezés visszavonása, valamint a vezetői kinevezésről való lemondás eljárási szabályai

- 19. §** (1) A vezetői beosztásba történő kinevezés visszavonása írásban, a főigazgató által történhet.
- (2) A vezetői kinevezés visszavonásáról szóló állományparancsot személyügyi megbeszélés keretében kell a hivatásos állomány tagjával közölni. A személyügyi megbeszélésen a hivatásos állomány tagján kívül a szolgálati elöljárója és a humánpolitikai szerv megbízottja vesz részt.
- (3) A személyügyi megbeszélésen a humánpolitikai szerv megbízottja tájékoztatja a hivatásos állomány tagját a döntés jogkövetkezményeiről, valamint a hivatásos állomány tagja részére a Hszt. 75/B. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – amennyiben a kinevezés visszavonása nem a Hszt. 123. § (1) bekezdés g) pontja szerinti fenyítés végrehajtása miatt történik – felajánlott, képzettségének, végzettségének megfelelő másik beosztásról, vagy ilyen beosztás hiányában a Hszt. 75/B. § (5) bekezdése szerinti rendelkezési állományba helyezés lehetőségéről.
- (4) A megbeszélésről írásos feljegyzést kell készíteni, amelyet a szolgálati elöljáró, a humánpolitikai szerv megbízottja és a hivatásos állomány tagja ír alá. A feljegyzés egy példányát a hivatásos állomány tagjának át kell adni. Ha

a hivatásos állomány tagja az aláírást megtagadja, a megtagadás tényét és indokát a feljegyzésre rá kell vezetni. A feljegyzés egy példányát a vezetői kinevezés visszavonásáról szóló állományparancs mellékleteként, a személyi anyag részeként kell kezelni.

- (5) Ha a hivatásos állomány tagjának akadályoztatása miatt a személyügyi megbeszélést nem lehet megtartani a kinevezés visszavonásáról szóló döntésről írásban kell a hivatásos állomány tagját tájékoztatni. Ebben az esetben a (3) bekezdésben meghatározott tájékoztatást is írásban kell megadni.

- 20. §** (1) Ha a hivatásos állomány tagja a vezetői kinevezéséről lemond, a lemondás 30 napos határidejének letelte előtt a humánpolitikai szerv a hivatásos állomány tagja, valamint szolgálati elöljárója részvételével személyügyi megbeszélést tart.
- (2) A megbeszéléseken a humánpolitikai szerv megbízottja tájékoztatja a hivatásos állomány tagját arról, hogy a Szolgálat milyen beosztást tud részére felajánlani.
- (3) A megbeszélésekről a humánpolitikai szerv a 19. § (4) bekezdésében foglaltak szerint írásos feljegyzést készít.

10. Túlszolgálat

- 21. §** Az elrendelhető túlszolgálat tartama naptári évenként legfeljebb 450 óra.

IV. FEJEZET

A SZOLGÁLATI VISZONY MEGSZŰNÉSE

11. Közös megegyezés

- 22. §** (1) A szolgálati viszony közös megegyezéssel történő megszüntetését mind a szolgálati elöljáró, mind a hivatásos állomány tagja írásbeli nyilatkozattal kezdeményezheti. A megegyezést tartalmazó okiratot (a továbbiakban: megállapodás) a feltételek rögzítése mellett a feleknek alá kell írni. A megállapodásnak a megszüntetés indokait nem kell tartalmaznia.
- (2) A megállapodásnak tartalmaznia kell:
- a szolgálati viszony megszüntetésének időpontját,
 - a hivatásos állomány tagját megillető járandóságokat,
 - a megtérítési kötelezettséget, annak kiszámítási módját vagy az arról szóló rendelkezésre hivatkozást és
 - a hivatásos állomány tagjának kioktatását a szolgálati viszony közös megegyezéssel történő megszüntetésének jogkövetkezményeiről.
- (3) A megállapodást a hivatásos állomány tagja általi aláírást követően a szolgálati elöljáró 8 napon belül a szolgálati viszony megszüntetésére jogosult főigazgatóhoz felterjeszti.

12. Lemondás

- 23. §** (1) A hivatásos szolgálati viszonyról és a rendfokozatról történő lemondást – a Hszt. 75/B. § (7) bekezdésében foglalt eset kivételével – írásban kell előterjeszteni.
- (2) A lemondási idő a lemondási nyilatkozat szolgálati úton történt benyújtása napját követő nappal kezdődik.

13. Felmentés

- 24. §** (1) A felmentésnek az állományparancsban történt indokolása utólag nem egészíthető ki, és nincs helye olyan új felmentési indok bizonyításának sem, amelynek közlése a felmentő határozatban nem történt meg.
- (2) Az állományparancsot legkésőbb a felmentési idő kezdő időpontja előtti munkanapon a hivatásos állomány tagjának át kell adni. Ha a felmentési idő megkezdéséig az állományparancs közlésére nem kerül sor, azt a közlés újabb megkísérlése előtt szükség szerint módosítani kell.

- 25. §** Nemzetbiztonsági szempontból való alkalmatlanság esetén az alkalmatlanságot jelentő oknak az állományilletékes parancsnok tudomására jutását követően haladéktalanul intézkedni kell a szolgálati viszony megszüntetéséről.

14. A szolgálati viszony megszűnése a törvény erejénél fogva

- 26. §** (1) Akinek a szolgálati viszonya a Hszt. 59. § (1) bekezdés a) vagy c) pontjában meghatározott okból szűnik meg, az erről szóló állományparancsban csak a megszűnés jogcímét és az arra okot adó körülmény bekövetkezése napját kell megjelölni.
- (2) A Hszt. 59. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott okból a szolgálati viszony megszűnését a választás eredményének hivatalos közzétételének napjával kell megállapítani.

15. A szolgálati viszony megszűnésére vonatkozó egyéb szabályok

- 27. §** Megtérítési kötelezettség fennállása esetén a főigazgató engedélyezheti a visszatérítendő összeg részletekben történő megfizetését.

16. A szolgálati viszony megszűnésének eljárási szabályai

- 28. §** (1) A szolgálati viszony megszüntetése előtt – a Hszt. 53. § e)–g) pontjában meghatározott esetek, az 56. § (2) bekezdés g) pontjában foglaltak szerinti nemzetbiztonsági kockázat megállapítása esetének, valamint az 56. § (2) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott esetek kivételével – a hivatásos állomány tagjával személyügyi megbeszélést kell folytatni, amelyen részt vesz a szolgálati előljáró és a humánpolitikai szerv megbízottja.
- (2) A személyügyi megbeszéléseken tisztázni kell valamennyi jogi vonatkozású, személyi, illetve anyagi kérdést. A megbeszélésekről írásos feljegyzést kell készíteni, amelyet a szolgálati előljáró, a humánpolitikai szerv illetékes munkatársa, valamint a hivatásos állomány tagja ír alá. A feljegyzés egy példányát a hivatásos állomány tagjának át kell adni. Ha a hivatásos állomány tagja az aláírást megtagadja, a megtagadás tényét és indokát a feljegyzésre rá kell vezetni. A feljegyzés egy példányát a szolgálati viszony megszüntetését elrendelő állományparancs mellékleteként, a személyi anyag részeként kell kezelni.
- (3) A személyügyi megbeszélést a hivatásos szolgálat felső korhatárának elérése esetén legalább 6 hónappal, más esetben – a közös megegyezés, lemondás, a vezetői beosztásba történő kinevezés visszavonása, valamint a vezetői kinevezésről való lemondás kivételével – legalább 30 nappal a szolgálati viszony tervezett megszüntetése előtt kell végrehajtani.
- 29. §** A szolgálati viszony megszüntetésére irányuló javaslatához – ha ezt fegyelmi okból vagy bírói ítélet alapján kezdeményezik – csatolni kell a fegyelmi eljárás során készült irat vagy a bírói ítélet egy példányát is.
- 30. §** A szolgálati viszony megszüntetését állományparancsban kell közölni. Az állományparancs – a hivatásos állomány tagjának természetes személyazonosító adatain túl – tartalmazza a szolgálati viszony megszüntetésének okát, időpontját, a szolgálatban eltöltött idő tartamát.
- 31. §** (1) A szolgálati viszony megszüntetése esetén az állományilletékes parancsnok
- ellenőrzi a szolgálati viszony megszüntetésének törvényességét és megalapozottságát,
 - ismerteti a hivatásos állomány tagjával az állományparancsot és
 - intézkedik a beosztással járó szolgálati feladatok átadásáról.
- (2) A szolgálati viszony megszüntetése esetén a humánpolitikai szerv
- gondoskodik a szükséges okmányok előkészítéséről, a hivatásos állomány tagjának történő átadásáról és
 - bevonja a szolgálati igazolványt és egyéb, a Szolgálat által kiadott okmányt.
- (3) A szolgálati viszony megszüntetése esetén a gazdasági, pénzügyi szerv
- gondoskodik a törvényben meghatározott, illetve a szolgálati viszony megszüntetését elrendelő állományparancsban rögzített járandóságok kifizetéséről,
 - a szolgálati igazolványon rögzíti az esetleges tartozásokat, valamint a hivatásos állomány tagja illetményéből jogerős határozat vagy jogszabály alapján levonandó tartozást, illetve ennek jogosultját,
 - kiadja a jogszabályban előírt egyéb okiratokat és
 - gondoskodik a kiadott felszerelési tárgyak visszavételéről.

17. Tartalékállományba helyezéshez kapcsolódó munkáltatói intézkedések

- 32. §** (1) A hivatásos állomány tagját a felmentésről szóló állományparancs közlésekor a tartalékállományba tartozás szabályainak ismertetésével írásban tájékoztatni kell. A tájékoztatásnak ki kell terjednie arra is, hogy a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén a hivatásos állomány tagja a szolgálati viszony megszűnésekor kérheti a tartalékállományban tartását. A tájékoztatásnak tartalmaznia kell a tartalékállományban tartás esetén fennálló jogokat és kötelezettségeket is. A tájékoztatásra és annak tudomásulvételére a 19. § (3)–(5) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.
- (2) Ha a hivatásos állomány tagja a felmentési ideje alatt a tartalékállomány keretében valamely, a Hszt. 66/A. § (2) bekezdésében meghatározott jogviszonyt létesít, a szolgálati viszony megszűnése időpontjának módosítására hivatalból intézkedni kell.
- (3) Ha a Hszt. 66/A. § (2) bekezdése alapján a hivatásos állomány tagjának tartalékállományban tartására kerül sor, a humánpolitikai szerv haladéktalanul tájékoztatja a gazdasági szervet a végkielégítés visszatartásáról.

V. FEJEZET

A SZOLGÁLATI VISZONY TARTALMA

18. A szolgálatteljesítés megkezdésének szabályai

- 33. §** (1) A szolgálati viszony létesítésekor, valamint új beosztásba helyezés esetén az első szolgálatteljesítés megkezdésekor (a továbbiakban: első szolgálatteljesítés) a hivatásos állomány tagjának át kell adni a szolgálati beosztásra meghatározott munkaköri leírást, amelyet az érintettnek alá kell írnia.
- (2) Az első szolgálatteljesítés megkezdésekor a hivatásos állomány tagjával ismertetni kell különösen a tevékenységére vonatkozó munkarendet, a szolgálati és pihenőidő biztosításának, a hivatásos állomány tagját terhelő kártérítési felelősség rendjének szabályait, ki kell oktatni az adott szolgálati helyre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi és egyéb biztonsági rendszabályokról, melynek megtörténtét írásban dokumentálni kell.

19. A szabadság nyilvántartásának és kiadásának szabályai

- 34. §** (1) A hivatásos állomány tagját megillető alap- és pótszabadság mértékét évente, illetve amennyiben az szükséges, év közben meg kell állapítani és azt a hivatásos állomány tagjának tudomására kell hozni.
- (2) A szabadság nyilvántartását és a kiadás tervezését szervezeti egységenként a szolgálati feladatok függvényében és az állomány igényének figyelembevételével az állományilletékes parancsnok intézkedése szerint kell végrehajtani.
- (3) A szabadságot a hivatásos állomány valamennyi szolgálati időrendszerben foglalkoztatott tagja részére úgy kell kiadni, hogy a szabadság kezdő napja a rá érvényes szolgálatszervezés szerint szolgálati napra essen.
- (4) A szabadság kiadásánál a hivatali munkarendben dolgozók számára ötnapos munkahét munkanapjait kell szabadságként figyelembe venni.
- (5) A váltásos szolgálati időrendszerben dolgozók esetében a szabadság kiadása a szolgálati napok figyelembevételével történik oly módon, hogy a kiadott szabadság befejező napja után a hivatásos állomány tagja eredeti szolgálati rend szolgálati napja következzen.
- (6) A szabadság szolgálati napokra történő átszámítása során
- a) meg kell állapítani a hivatali munkarendben dolgozók évi munkanapjainak számát, majd a váltásos szolgálati időrendszerben dolgozók egy év alatt teljesítendő szolgálati napjainak számát;
 - b) a váltásos szolgálati időrendszerben dolgozók szolgálati napjait el kell osztani a hivatali munkarendben dolgozók munkanapjainak számával, és az eredményt meg kell szorozni az érintettnek a hivatali munkarend szerint járó szabadnapok számával;
 - c) a napok hányadosát három tizedes jegyig kell kiszámítani, a kerekítés szabályai szerint, valamint
 - d) a tört napokból kapott szabadságot szintén a kerekítés szabályai szerint kell meghatározni.

- 35. §** (1) A Hszt. 94. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott egészségügyi szabadság a kórházi ápolás alatt álló, 1 évesnél fiatalabb gyermekét szoptató nőt a kórházi ápolás, valamint a szoptatás tényét igazoló orvosi igazolás alapján illeti meg.
- (2) A Hszt. 94. § (1) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott egészségügyi szabadság a hivatásos állományú szülőt, a nevelőszülőt, valamint a helyettes szülőt csak a gyermek betegségét megállapító orvosi igazolás alapján illeti meg.

VI. FEJEZET
SZOLGÁLATI JOGVITA, JOGORVOSLAT

- 36. §** (1) A szolgálati viszonyral összefüggő, írásban benyújtott kérelem elbírálásakor a szolgálati előljáró – a humánpolitikai szerv bevonásával – köteles az érintettet meghallgatni, a kérelem kivizsgálásáról írásos feljegyzést készíteni, továbbá intézkedéséről a kérelmezőt írásban tájékoztatni.
- (2) Ha a kérelem elbírálására a szolgálati előljáró hatáskörrel nem rendelkezik, köteles azt a hatáskörrel rendelkező vezetőhöz továbbítani.
- (3) A kérelemmel összefüggésben keletkezett iratok egy példányát a személyi anyagban is el kell helyezni.
- 37. §** A munkáltatói intézkedések során hozott egyoldalú vezetői döntések, valamint a közös megegyezés alapján hozott döntések esetén – a soros járandóságok biztosításának kivételével – a döntést elrendelő állományparancsban az érintettet tájékoztatni kell a jogorvoslati lehetőségéről.

VII. FEJEZET
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- 38. §** Ez a rendelet a kihirdetést követő hónap első napján lép hatályba.
- 39. §** Ahol e rendelet I. besorolási osztályt említ és jogszabály másként nem rendelkezik, ott a vezetői besorolási szintet is érteni kell.
- 40. §** Hatályát veszti a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai szolgálati viszonyának létesítéséről, tartalmáról és megszüntetéséről szóló 1/1997. (II. 26.) TNM rendelet 1. §-ában az „, az Alkotmányvédelmi Hivatalra és a Nemzetbiztonsági Szakszolgálatra”, valamint az „együtt” szövegrész.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

**A vidékfejlesztési miniszter 112/2013. (XII. 9.) VM rendelete
a fejezeti kezelésű előirányzatok kezelésének és felhasználásának szabályairól szóló
48/2013. (VI. 7.) VM rendelet módosításáról**

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 1. melléklet 11. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 73. § b) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A fejezeti kezelésű előirányzatok kezelésének és felhasználásának szabályairól szóló 48/2013. (VI. 7.) VM rendelet 72. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(5) Az előirányzatból közvetlen fejezeti kifizetéssel kerül sor az adatszolgáltatással kapcsolatosan felmerült költségek és a Pápai Hús 1913 Kft.-vel szemben fennálló követelések engedményezése kapcsán a kiegészítő juttatás rendezésére.”
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
vidékfejlesztési miniszter

VII. A Kúria határozatai

A Kúria 5/2013. BJE jogegységi határozata

A Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa a legfőbb ügyész által indítványozott jogegységi eljárásban Budapesten, a 2013. év november hó 13. napján megtartott ülésen meghozta a következő

jogegységi határozatot:

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 417. §-ának (1) bekezdése alapján azokban az ügyekben, amelyekben a vádat magánvádló vagy pótmagánvádló képviselte, a Be. 416. § (1) bekezdésének a)–d) pontjaiban megjelölt okokból az ügyész nem jogosult felülvizsgálati indítvány benyújtására.

Indokolás

- I. A legfőbb ügyész a 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 33. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat meghozatalát indítványozta annak kimondása érdekében, hogy az ügyésznek a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 416. §-a (1) bekezdésének a)–d) pontjaiban megjelölt okokból joga van felülvizsgálati indítványt benyújtani a magánvád, illetve pótmagánvád alapján lefolytatott eljárásokban.

Indítványában arra hivatkozott, hogy e törvényi rendelkezés alkalmazásában az ítélkezési gyakorlat megosztott.

Ennek igazolására a következő bírósági határozatokra hivatkozott:

1. A Miskolci Városi Bíróság a 19.B.2637/2007/5. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki aljas indokból elkövetett rágalalmazás vétségében, és ezért egy évre próbára bocsátotta.

A bíróság jogerős ügyszózat határozata ellen a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára, illetve a Be. 373. § (1) bekezdés I. c) és II. d) pontjára alapozva nyújtott be felülvizsgálati indítványt a terhelt javára. Abban azt sérelmezte, hogy miután a terhelt az elkövetés időpontjában a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be, vele szemben a Be. 449. § (2) bekezdésére figyelemmel csak közvádra lett volna helye büntetőeljárásnak. Miután azonban a bíróság magánvádas eljárás keretében folytatta le az eljárást, álláspontja szerint törvényes vád hiányában járt el. Ezzel összefüggésben további, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést is vétett, amikor a tárgyalást olyan személyek – így ügyész és védő – távollétében tartotta meg, akiknek részvétele azon a törvény értelmében kötelező volt.

A Legfelsőbb Bíróság az indítvány alapján a felülvizsgálati eljárást lefolytatta, és megállapította, hogy a terhelt 1985. december 8. napján született, így az adott bűncselekmény – irányadó tényállás szerinti – elkövetése időpontjában (2002. május 29. napján) tizennyolcadik életévét még nem töltötte be; azaz a Btk. 107. § (1) bekezdése alapján fiatalok volt.

Miután a Be. 449. § (2) bekezdése szerint fiatalokúval szemben büntetőeljárásnak csak közvádra van helye, és a magánvádra üldözendő – így az alapügy tárgyát képező – bűncselekmény miatt is az ügyész jár el, a vád nem jogosulttól származott, ennél fogva nem volt törvényes.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a Bfv.III.216/2008/6. számú, 2008. július 8. napján kelt határozatával a Miskolci Városi Bíróság ítéletét – a 416. § (1) bekezdés c) pontjában, illetve a 373. § (1) bekezdés I. c) pontjában megjelölt okból, a Be. 428. § (2) bekezdése alapján – hatályon kívül helyezte és a büntetőeljárást megszüntette.

2. A Pest Megyei Bíróság a 16.B.42/2008/24. számú ítéletével a társtettesként elkövetett jogellenes fogvatartás büntette és a társtettesként elkövetett bántalmazás hivatalos eljárásban büntette miatt halmazati büntetésül az I. és II. rendű terhelteket pénzbüntetésre ítélte.

Az eljárásban a vádat pótmagánvádló képviselte.

A másodfokú bíróságként eljáró Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.158/2010/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva mindkét terhelt büntetését hat-hat hónapi börtönbüntetésre súlyosította azzal, hogy annak végrehajtását az I. rendű terhelt esetében két évi próbaidőre felfüggesztette, míg a II. rendű terheltet egy évi közügyektől eltiltásra is ítélte, egyben elrendelte a vele szemben korábban kiszabott és próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetések végrehajtását.

A másodfokú határozattal szemben a II. rendű terhelt javára védője a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira hivatkozással, a Legfőbb Ügyészség pedig mindkét terhelt javára a Be. 416. § (1) bekezdés d) pontjára hivatkozással nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

A Kúria a védő, valamint a Legfőbb Ügyészség indítványa alapján a felülvizsgálati eljárást lefolytatva megállapította, hogy a terhelték terhére a pótmagánvádló jogi képviselője ugyan fellebbezést nyújtott be a kiszabott büntetések súlyosítása végett, erre azonban nem volt törvényes lehetősége, miután a pótmagánvád alapján indult ügyben a Be. 324. § (1) bekezdés c) pontja szerint fellebbezésre kizárólag a pótmagánvádló jogosult.

Törvényt sértett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a tárgyaláson személyesen jelenlévő pótmagánvádló mellett nyilatkozattételre hívta fel a pótmagánvádló jogi képviselőjét is. Ezentúl – miután az elsőfokú bíróság ítélete ellen a pótmagánvádló a fellebbezés bejelentésére igénybe vett határidőn belül sem szóban, sem írásban nem élt fellebbezéssel – az elsőfokú bíróságnak a jogi képviselő által benyújtott perorvoslati nyilatkozatot – észelve, hogy az nem a pótmagánvádló perorvoslati nyilatkozatának közvetítése –, mint nem jogosulttól származót, a Be. 341. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezően el kellett volna utasítania.

A Be. 359. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére a Fővárosi Ítéletábla elmulasztotta a fellebbezés elutasítását, ehelyett nyilvános ülésén nyilatkozattételre hívta fel a pótmagánvádlót, aki csatlakozott a jogi képviselő által benyújtott fellebbezéshez, azt mintegy magáénak elismerve kérte az ítélet megváltoztatását. Erre azonban törvényes lehetőség nem volt, ugyanis a jogi képviselő önálló perorvoslati nyilatkozata „ex tunc” semmis, következképpen fogalmilag kizárt, hogy azt a pótmagánvádló – a személyében fenntartott perorvoslati határidő letelte után – saját perorvoslati nyilatkozataként elismerje.

A Kúria utalt a BKv 90. számú kollégiumi vélemény III/7. pontjában kifejtettekre is, amely szerint a pótmagánvádló jogi képviselőjének nincs önálló fellebbezési joga a pótmagánvádas eljárásban; a jogi képviselő arra jogosult, hogy a pótmagánvádlót megillető jogorvoslati nyilatkozatokat és indítványokat előterjessze akkor, ha a pótmagánvádló nincs jelen.

Emellett hivatkozott a BKv 4/2007. számú kollégiumi véleményre, amely szerint a pótmagánvád érvényesítésével együttjáró jogok a pótmagánvádlót illetik meg, ezért akkor, ha a pótmagánvádló jelen van a tárgyaláson, és a képviselőjétől eltérő indítványt tesz, a pótmagánvádló indítványa az irányadó.

Erre figyelemmel megállapította, hogy a terhelték terhére bejelentett fellebbezési nyilatkozat hiányában – a Be. 354. § (1) bekezdése szerinti súlyosítási tilalom megsértése miatt – a büntetések súlyosítása törvényt sértő, és a 2012. május 15. napján meghozott Bfv.III.1309/2011/9. számú végzésével a megtámadott másodfokú határozatot a Be. 399. § (2) bekezdés b) pontja szerinti okból mindkét terhelt tekintetében hatályon kívül helyezte és a Fővárosi Ítéletáblát új másodfokú eljárás lefolytatására utasította.

3. A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság a magánvádló magánindítványa alapján eljárva 8.B.XV.1403/2010/14. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki rágalmozás vétségében [Btk. 179. § (1) bek.], és ezért harminc óra – fizikai munkakörben végzendő – közérdekű munkára ítélte.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a fővárosi főügyész a terhelt terhére a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálati indítványt terjesztett elő. Indokai szerint a Btk. – az elkövetéskor és az elbíráláskor is hatályos – 49. § (4) bekezdése alapján a közérdekű munka legkisebb mértéke negyvenkét óra volt, így a kiszabott büntetés büntető anyagi jogszabályt sért.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt – indokaival egyetértve, azt kiegészítve – fenntartotta és a megtámadott határozat megváltoztatását, a terhelt cselekményének nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmozás vétségekénti minősítését és a közérdekű munka törvényes mértékben történő kiszabását indítványozta.

A Kúria a 2012. november 27. napján kelt Bfv.III.695/2012/5. számú határozatában kifejtette: a felülvizsgálati indítványnak alanyi feltétele, hogy a felülvizsgálati indítványt az arra jogosult az őt a Be. 417. § (1) bekezdése alapján megillető körben és irányban terjessze elő. Az ügyész azonban e rendelkezés alapján a magánvádas ügyben felülvizsgálati indítvány benyújtására nem jogosult, ha a vád képviselőjét nem vette át, és a vádat a magánvádló képviselte; így az adott ügyben hiányzik a felülvizsgálat alanyi feltétele.

A Legfelsőbb Bíróság utalt BJE 3/2010. (XI. 8.) számú jogegységi határozatának indokolására, amely szerint a vádirat benyújtásával az ügyész ügyféli pozícióba kerül, és a terhelt terhére szóló rendkívüli jogorvoslati indítványok (felülvizsgálati indítvány, perújítási indítvány) előterjesztésére vonatkozó ügyészi jogosultság „az alapeljárásban betöltött ügyféli pozícióból fakad ugyanúgy, mint a pótmagánvádló és a magánvádló esetében”.

Kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítvány (mint rendkívüli jogorvoslat) előterjesztésére vonatkozó ügyészi jogosultság is az alapeljárásban betöltött ügyféli pozícióból – nem pedig az ügyészt a Be. 28. § (7) bekezdés zárómondata alapján megillető jogosultságból – fakad. A Be. 28. § (7) bekezdése zárómondatának rendeltetése az, hogy az ügyész számára biztosítsa a bírói döntést megelőző indítványtételi jogot. Ennek azonban értelemszerű

feltétele, hogy az adott eljárásban az ügyész egyébként fellépjen. A Be. 28. § (7) bekezdése ugyanis nem alapja, hanem járuléka az ügyész büntetőeljárásban való részvételének.

Hivatkozott arra is, hogy a Be. kifejezetten rendelkezik arról, amikor az ügyész nem az alapeljárásban betöltött ügyféli pozíciója folytán, hanem egyéb okból jogosult felülvizsgálati indítvány benyújtására [Be. 417. § (2) bek.]. A legfőbb ügyész pedig a bíróság törvénysértő és jogerős határozata ellen a Kúriánál a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelenthet be, amennyiben a jogerős határozat más jogorvoslattal nem támadható [Be. 431. §, 433. §]. Miután az alapügyben az ügyész a vádat nem vette át, azt mindvégig a magánvádló képviselte, és így a felülvizsgálati indítvány nem jogosulttól származott, a Kúria a 2012. november 27. napján kelt Bfv.III.695/2012/5. számú végzésével a rágalmazás vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a fővárosi főügyész által benyújtott felülvizsgálati indítványt a Be. 421. § (2) bekezdése alapján elutasította.

....

A legfőbb ügyész indítványban kifejtett álláspontja a következő:

A Be. 417. § (1) bekezdésének I. a) pontja szerint a terhelt terhére felülvizsgálati indítványt nyújthat be az ügyész, az I. b) pont szerint pedig a felmentés, valamint az eljárás megszüntetése esetén a magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló; a II. a) pont alapján pedig az ügyész a terhelt javára is benyújthat felülvizsgálati indítványt.

A magánvádló és a pótmagánvádló fellebbezést is csak a terhelt felmentése vagy az eljárás megszüntetése miatt és csak a terhére nyújthat be.

A törvény rögzíti a felülvizsgálati indítvány magánvádló és pótmagánvádló által történő benyújtásának korlátait, mind a felülvizsgálat irányára, mind a felülvizsgálati okokra vonatkozóan. Az ügyész indítványtételi jogait azonban nem korlátozza, a rendkívüli jogorvoslati jogot a Be. XVIII. Fejezete általános jelleggel biztosítja, és azzal mind a terhelt terhére, mind a terhelt javára élhet. Nincs korlátozva a felülvizsgálati okok köre és annak iránya sem.

A Be. magánvádas eljárást szabályozó XXIII. Fejezete csak a perújítási indítvány előterjesztésével kapcsolatban tartalmaz speciális rendelkezéseket, a felülvizsgálati eljárásra az általánostól eltérő szabályokat nem állapít meg, ilyen a pótmagánvád alapján folyó eljárásra vonatkozó szabályok között sincs.

Emellett a 416. § (1) bekezdés e) és g) pontjában meghatározott felülvizsgálati ok alapján az ügyésznek nem csupán joga, hanem kötelessége is a felülvizsgálati eljárás kezdeményezése; ez irányadó akkor is, ha az eljárás magánvád vagy pótmagánvád alapján folyt.

Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy az ügyésznek a felülvizsgálati eljárásra vonatkozó indítványtételi joga korlátlan és ezért megengedett a magánvád és a pótmagánvád alapján lefolytatott eljárások kapcsán is.

Az ítélkezési gyakorlat egységének biztosítása érdekében ennek az elvi álláspontnak jogegységi határozatban kimondását indítványozta.

II. A Bszi. 32. § (1) bekezdés a) pontja szerint jogegységi eljárás lefolytatásának van helye, ha elvi kérdésben az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi határozat meghozatalára van szükség.

A törvény 33. § (1) bekezdésnek c) pontja szerint pedig a jogegységi eljárást le kell folytatni, ha azt a legfőbb ügyész indítványozza.

Miután a legfőbb ügyész indítványát a jogegységi tanács ülésén is fenntartotta, az eljárást a Kúria – a Be. 439. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a Bszi. 34–41. §-ai alapján – lefolytatta.

III. Az indítvány által érintett törvényi rendelkezések a következők:

– A Be. XVIII. Fejezete szabályozza a felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslati eljárás szabályait.

A 416. § (1) bekezdése meghatározza azokat az okokat, amelyek a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a felülvizsgálatot megalapozzák, és a (4) bekezdés azokat, amelyek az ilyen okok mellett is kizárják azt.

A 417. § (1) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány benyújtására jogosult

I. a terhelt terhére:

a) az ügyész,

b) a felmentés vagy az eljárás megszüntetése esetén a magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló,

II. a terhelt javára:

a) az ügyész,

b) a terhelt,

c) a védő, kivéve, ha ezt a terhelt megtiltotta,

d) a fiatalok törvényes képviselője,

e) kényszergyógykezelés elrendelése ellen – a terhelt hozzájárulása nélkül is – a nagykorú terhelt törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,

f) a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa, illetve amennyiben a terhelt halála óta több, mint ötven év telt el, oldalági rokona.

A törvényhely (2) bekezdése szerint a 416. § (1) bekezdés e) és g) pontjában meghatározott esetben a legfőbb ügyész hivatalból köteles a felülvizsgálati indítványt benyújtani.

A felülvizsgálati eljárásban a 419. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bírósági eljárás (XV. Fejezet) rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a felülvizsgálatról szóló XVIII. Fejezet nem tartalmaz eltérő rendelkezést; a harmadfokú eljárásról szóló XV. Fejezetben a 385. § szerint a harmadfokú eljárásban a fejezetben foglalt eltérésekkel a másodfokú eljárásról szóló XIV. Fejezet rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni; a másodfokú eljárásról szóló XIV. Fejezet 345. §-a szerint a másodfokú eljárásban a fejezetben foglalt eltérésekkel a törvény XI–XIII. (a bírósági eljárás általános szabályairól, a tárgyalás előkészítéséről és az elsőfokú bírósági eljárásról szóló) Fejezetében megállapított rendelkezéseket kell alkalmazni.

A Be.-nek az ügyészre, a magánvádlóra és a pótmagánvádlóra vonatkozó – az indítvány elbírálása szempontjából lényeges – rendelkezései a következők:

28. § (1) Az ügyész a közvádló. Az ügyész kötelessége, hogy mind a terheltet terhelő és mentő, mind a büntetőjogi felelősséget súlyosító és enyhítő körülményeket az eljárás minden szakaszában figyelembe vegye.

(7) Az ügyész az e törvényben meghatározott feltételek esetén vádat emel, és a bíróság előtt – a magánvád és a pótmagánvád esetét kivéve – a vádat képviseli, vagy dönt a közvetítői eljárásra utalásról, a vádemelés elhalasztásáról, illetőleg részbeni mellőzéséről. Az ügyész a vádat elejtheti vagy módosíthatja. Az ügyész az ügy iratait a bírósági eljárásban megtekintheti, és indítványtételi jog illeti meg az ügyben felmerült minden olyan kérdésben, amelyben a bíróság dönt.

52. § (1) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, könnyű testi sértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmazás, becsületsértés és kegyeletsértés esetén a vádat mint magánvádló a sértett képviseli, feltéve, hogy az elkövető magánindítványra büntethető.

53. § (1) A sértett az e törvényben meghatározott esetekben pótmagánvádlóként léphet fel, ha

a) az ügyész vagy a nyomozó hatóság a feljelentést elutasította, vagy a nyomozást megszüntette,

b) az ügyész a vádemelést részben mellőzte,

c) az ügyész a vádat elejtette,

d) az ügyész a nyomozás eredményeként közvadra üldözendő bűncselekményt nem állapított meg, ezért nem emelt vádat, illetőleg a vád képviselőjét – magánvádas eljárásban elrendelt nyomozás eredményeként – nem vette át,

e) az ügyész a tárgyaláson a vádat azért ejtette el, mert megítélése szerint a bűncselekmény nem közvadra üldözendő.

229. § (1) Ha az ügyész vagy a felettes ügyész a sértettnek a feljelentést elutasító vagy a nyomozást megszüntető határozat elleni panaszát elutasította, és a 199. § (2) bekezdése alapján pótmagánvádnak van helye – feltéve, hogy a pótmagánvád emelését a 199. § (3) bekezdése nem zárja ki –, továbbá ha az ügyész a vádemelést részben mellőzte, a sértett a panaszt elutasító határozat közlésétől számított hatvan napon belül pótmagánvádlóként léphet fel.

236. § A pótmagánvádló a bírósági eljárásban – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az ügyész jogait gyakorolja, ideértve a vádlott személyi szabadságának elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedés elrendelésének indítványozását. A vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetését a pótmagánvádló nem indítványozhatja.

324. § (1) Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésre jogosult

a) a vádlott,

b) az ügyész,

c) a pótmagánvádló,

d) a védő, a vádlott hozzájárulása nélkül is,

e) a vádlott örököse, a polgári jogi igénynek helyt adó rendelkezés ellen,

f) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen – a vádlott hozzájárulása nélkül is – a nagykorú vádlott törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,

g) a magánfél, a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezés ellen,

h) az, akivel szemben az ítélet rendelkezést tartalmaz, a reá vonatkozó rendelkezés ellen.

(2) Az ügyész a vádlott terhére és javára is, a pótmagánvádló kizárólag a vádlott terhére fellebbezhet.

367/A. § (1) A másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésre jogosult a harmadfokú bírósághoz

- a) a vádlott,
- b) az ügyész,
- c) a pótmagánvádló,
- d) a védő, a vádlott hozzájárulása nélkül is,
- e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen – a vádlott hozzájárulása nélkül is – a nagykorú vádlott törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa.

(2) Az ügyész a vádlott terhére és javára is, a pótmagánvádló kizárólag a vádlott terhére fellebbezhet.

409. § (1) A terhelt terhére perújítási indítványt terjeszthet elő

- a) az ügyész,
 - b) a pótmagánvádló, a felmentett vádlott bűnösségének megállapítása érdekében.
- (2) A terhelt javára perújítási indítványt terjeszthet elő

- a) az ügyész,
- b) a terhelt,
- c) a védő, kivéve ha a terhelt ezt megtiltotta,
- d) a fiatalkorú terhelt törvényes képviselője,
- e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen – a terhelt hozzájárulása nélkül is – a terhelt törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,
- f) a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa, illetve amennyiben a terhelt halála óta több, mint ötven év telt el, oldalági rokona.

494. § (2) A magánvádlót a sértett jogain kívül a vád képviseletével járó jogok illetik meg.

496. § Az ügyész az ügy iratait a magánvádas eljárásban is megtekintheti, és a tárgyaláson jelen lehet. Az ügyész a vád képviseletét a magánvádlótól az eljárás bármely szakaszában átveheti, ez esetben a magánvádlót a sértett jogai illetik meg. Ha az ügyész a vád képviseletétől utóbb eláll, a vádat ismét a magánvádló képviseli. Az ügyész részére az ítéletet akkor kell kézbesíteni, ha a vád képviseletét átvette.

512. § (1) Az elsőfokú bíróság határozata ellen a magánvádló a vádlott terhére jelenthet be fellebbezést.

513. § (1) A másodfokú bíróság határozata ellen a magánvádló a vádlott terhére jelenthet be fellebbezést.

515. § (1) A magánvádló csak akkor terjeszthet elő perújítási indítványt, ha a terheltet felmentették, vagy az eljárást megszüntették.

– Magyarország Alaptörvénye az ügyészségről a következőket tartalmazza:

29. cikk (1) A legfőbb ügyész és az ügyészség független, az igazságszolgáltatás közreműködőjeként mint köztisztviselő az állam büntetőigényének kizárólagos érvényesítője. Az ügyészség üldözi a bűncselekményeket, fellép más jogsértő cselekményekkel és mulasztásokkal szemben, valamint elősegíti a jogellenes cselekmények megelőzését.

(2) A legfőbb ügyész és az ügyészség

- a) törvényben meghatározottak szerint jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben;
- b) képviseli a köztisztviselőket a bírósági eljárásban;
- c) felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett;
- d) a közérdek védelmezőjeként az Alaptörvény vagy törvény által meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

Egyéb jogosítványt az ügyész számára nem, csupán a legfőbb ügyésznek határoz meg. Így a 24. cikk biztosítja számára a jogot, hogy kezdeményezze: az Alkotmánybíróság vizsgálja felül a jogszabályoknak az Alaptörvénnyel való összhangját; kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál az Alaptörvénynek, illetve az Alaptörvény módosításának a felülvizsgálatát a megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények tekintetében a kihirdetéstől számított harminc napon belül.

– Az ügyészségekről szóló 2011. évi CLXIII. törvény a III. Fejezetnek a büntetőbíróságok előtti ügyészi tevékenységről szóló 2. részében a következőképp rendelkezik:

21. § (1) Az ügyész az igazságszolgáltatás közreműködőjeként érvényesíti az állam büntetőigényét a büntetőbíróságok előtt, egyúttal közreműködik abban, hogy a bíróságok határozatai megfeleljenek az Alaptörvénynek és a törvényeknek.

(2) E feladat megvalósítása érdekében az ügyész

- a) a büntetőügyekben a tárgyaláson képviseli a vádat, a váddal rendelkezhet;
- b) a bíróság döntése előtt az ügyben felmerülő minden kérdésben indítványt tehet;
- c) gyakorolja a büntetőeljárás törvényben számára biztosított jogorvoslati jogokat.

– Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott a pótmagánvád kérdéseivel.

A 72/B/2004. számú határozatában a 9/1992. (I. 30.) számú határozatára visszautalva megerősítette: az anyagi igazság érvényesülésére az Alkotmány éppúgy nem biztosít alanyi jogot, ahogyan arra sem, hogy egyetlen bírósági ítélet se legyen törvénysértő, a jogbiztonság követelményét a jogerő hozza összhangba; az alkotmányosan biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beálló jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja. A jogorvoslat Alkotmányban garantált joga a rendes jogorvoslatra vonatkozik, ezért a pótmagánvádló korlátozott joga a felülvizsgálathoz nem ellentétes az Alkotmánnyal. „Valamennyi pótmagánvádlóra érvényes, hogy a büntetőjogi felelősség jogerős megállapításakor az elítélt terhére irányuló felülvizsgálati igényével szemben a törvényalkotó az ügy végleges lezárását és a jogerős bírósági döntés végrehajtását biztosító jogerőnek adott elsőbbséget, és valamennyi pótmagánvádlónak adott még egy esélyt, ha a bíróság a vádlottat nem büntette meg.” (3.1.,3.2,3.3,3.4.)

A 3112/2013. számú határozatában ugyancsak azt fejtette ki, hogy akkor, ha az ügyész a büntetőeljárást a törvényben meghatározott okok valamelyikére tekintettel megszünteti, vagy a már megindult bírósági eljárásban a vádat elejti, akkor az állam büntetőigénye az adott cselekmény, illetve személy tekintetében megszűnik; a pótmagánvádló fellépése esetén nincs állami büntetőigény, arról ugyanis az államot képviselő ügyész lemondott (ezzel azonos tartamú a 3113/2012., 3153/2013. számú határozat).

– A Kúria több jogegységi határozatában és testületi döntésében érintette a magánvád, illetve pótmagánvád kérdéseit. Ezek közül az értelmezendő rendelkezéssel hozható összefüggésbe a BJE 3/2010. számú jogegységi döntés. Abban leszögezte: a terhelt terhére szóló rendkívüli jogorvoslati indítványok – a perújítási és a felülvizsgálati indítvány – előterjesztésére vonatkozó ügyészi jogosultság az alapeljárásban betöltött ügyféli pozíciójából fakad, ugyanúgy, ahogy a pótmagánvádló és a magánvádló esetében.

IV. A Kúria álláspontja e szabályok értelmezése kapcsán a következő:

Az ügyész jogosítványaira vonatkozóan az Alaptörvény, az ügyészségi törvény és a Be. szabályait, valamint a hivatkozott alkotmánybírósági határozatokban és jogegységi döntésben kifejtetteket kell egybevetni.

Az Alaptörvény előzőekben idézett 29. cikkének (1) bekezdése és a (2) bekezdésének b) pontja szerint az ügyész az igazságszolgáltatás közreműködőjeként mint közvádoló az állam büntetőigényének kizárólagos érvényesítője, és ő képviseli a közvádat a bírósági eljárásban.

Az ügyészségről szóló törvény 21. § (1) bekezdése szerint az ügyész az igazságszolgáltatás közreműködőjeként érvényesíti az állam büntetőigényét a büntetőbíróságok előtt, egyúttal közreműködik abban, hogy a bíróságok határozatai megfeleljenek az Alaptörvénynek és a törvényeknek. A (2) bekezdésben felsorolt jogosítványai – amelyek szerint az ügyész a büntetőügyekben a tárgyaláson képviseli a vádat, a váddal rendelkezhet; a bíróság döntése előtt az ügyben felmerülő minden kérdésben indítványt tehet; gyakorolja a büntetőeljárás törvényben számára biztosított jogorvoslati jogokat – az ügyészt az (1) bekezdésben megjelölt feladat biztosítása érdekében illetik meg; ez a feladat pedig az, hogy igazságszolgáltatás közreműködőjeként érvényesítse az állam büntetőigényét a büntetőbíróságok előtt, és ennek során közreműködjön abban, hogy a bíróságok határozatai megfeleljenek az Alaptörvénynek és a törvényeknek.

Azaz az ügyész jogosítványai az Alaptörvény és az ügyészségi törvény szerint is abból fakadnak, hogy ő érvényesíti az állam büntetőjogi igényét a bíróságok előtt. Ennek megfelelően az ügyész a büntető igazságszolgáltatás közreműködőjeként a bíróság előtt mint a vád képviselője jár el.

A Be. 28. § – a III. pontban idézett – (7) bekezdésének utolsó mondata szerint az ügyész a bíróság előtti eljárásban az iratokat megtekintheti, és indítványtételi jog illeti meg az ügyben felmerült minden olyan kérdésben, amelyben a bíróság dönt.

Az ügyésznek a (7) bekezdés által biztosított jogosítványait az (1) bekezdés – amely szerint az ügyész a közvádoló – keletkezteti; ennek megfelelően az indítványtételi jogosultsága a Be. szerint is a közvádoló funkciójából ered.

Ezt támasztja alá a rendelkezés szövegét meghatározó 2002. évi I. törvényhez fűzött indokolás is, amely szerint a 28. § (7) bekezdése az ügyésznek a vádemeléssel, valamint a bíróság előtti vádképviseléssel kapcsolatos jogait sorolja fel, mintegy összefoglalva a Be. más rendelkezéseiből kiolvasható, az ügyészt megillető jogokat.

Ezzel összhangban fejtette ki az Alkotmánybíróság 3112/2013. számú, valamint a 3113/2013., 3153/2013. számú határozataiban, hogy akkor, ha az ügyész a büntetőeljárást a törvényben meghatározott okok valamelyikére tekintettel megszünteti, vagy a már megindult bírósági eljárásban a vádat elejti, az állam büntetőigénye az adott cselekmény, illetve személy tekintetében megszűnik; a pótmagánvádló fellépése esetén nincs állami büntetőigény, arról ugyanis az államot képviselő ügyész lemondott.

A BJE 3/2010. számú jogegységi döntés szerint pedig a jogerős ügyszó határozat ellen a terhelt terhére szóló rendkívüli jogorvoslati indítványok (felülvizsgálati indítvány, perújítási indítvány) előterjesztésére vonatkozó ügyészi

jogosultság az alapeljárásban betöltött ügyféli pozícióból fakad ugyanúgy, mint a pótmagánvádló és a magánvádló esetében.

Azaz az igazságszolgáltatásban az ügyész a büntetőbíróóságok előtt mint az eljárás résztvevője az állam büntetőigényét érvényesíti, és a Be. szerinti valamennyi jogosítványa – így az indítványtételi joga is – a bíróság előtti eljárásban „ügyfélként” illeti meg.

Akkor azonban, ha az egyébként a közvád alapján folytatandó eljárásokban az állam büntetőigénye megszűnik – akár azért, mert az ügyész a büntetőeljárást a törvényben meghatározott okok valamelyikére tekintettel megszüntette, akár azért, mert a már megindult bírósági eljárásban a vádat elejtette –, az ügyészt ügyfélként már nem illetik meg az olyan jogosítványok, amelyek vádlói feladatainak ellátásával járnak együtt.

Ezt erősíti a Be. 236. §-a; eszerint a pótmagánvádló a bírósági eljárásban – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az ügyész jogait gyakorolja.

Ugyanez irányadó a magánvádas ügyekben.

Kétségtelen, hogy a Be. 496. § szerint az ügyész az ügy iratait a magánvádas eljárásban is megtekintheti, és a tárgyaláson jelen lehet, valamint a vád képviseletét a magánvádlótól az eljárás bármely szakaszában átveheti. Ezen időponttól kezdődően azonban ő jár el vádlóként, és az ehhez kapcsoló jogokat is ő gyakorolja; ez esetben a magánvádlót a sértett jogai illetik meg.

Amennyiben azonban az ügyész nem vette át a vád képviseletét, illetve attól utóbb elállt, nem illetik meg a vádlói funkcióból eredő jogok, és a 494. § (2) bekezdése szerint a magánvád alapján folyó ügyekben a magánvádlót a sértett jogain kívül a vád képviseletével járó jogok is megilletik.

E rendelkezésekből következően a vádló a pótmagánvádló alapján folyó eljárásban a pótmagánvádló, a magánvádló alapján folyó ügyekben a magánvádló, és őket illetik meg a vádlói jogosítványok, így a jogorvoslati jog és a Be. 28. § (7) bekezdése szerinti indítványtételi jog is.

A rendes jogorvoslati jogra vonatkozó szabályok közül a 324. § (1) bekezdése az ügyészt és a pótmagánvádlót egyaránt mint az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésre jogosultat jelöli meg, ahogy a 367/A. § (1) bekezdése is mint a másodfokú határozat ellen fellebbezésre jogosultakat.

Mindkét törvényhely (2) bekezdése tartalmazza azt, hogy az ügyész a vádlott terhére és javára is, a pótmagánvádló kizárólag a vádlott terhére fellebbezhet.

A magánvádló alapján folyó külön eljárás szabályai hasonlóképp rendelkeznek; az 512. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság határozata ellen a magánvádló a vádlott terhére jelenthet be fellebbezést, ahogy az 513. § (1) bekezdése szerint a másodfokú határozat ellen is.

Egyik idézett törvényhely sem rendelkezik arról külön, hogy a pótmagánvádló, illetve magánvádló alapján folyó eljárásban az ügyészt nem illeti meg a fellebbezés joga; ennek ellenére – miután a jogorvoslati jog a vádlóhoz kötődik – fel sem merül, hogy párhuzamosan fellebbezési jog illetné meg az ügyészt is, és így a vád képviseletét a pótmagánvádló és az ügyész együtt látná el, ahogy a magánvádló és az ügyész esetében sem.

A vádlói funkció tehát nem halmozódik.

A felülvizsgálati eljárás kezdeményezése sem csupán indítványozási, hanem rendkívüli jogorvoslati jog.

Miként az alapeljárásban, úgy a perújítási és a felülvizsgálati eljárásban is a vádlói szerephez kötődnek az ügyészt, illetve a pótmagánvádlót, valamint a magánvádlót megillető jogorvoslati jogosultságok. Az ügyészt a rendkívüli jogorvoslat indítványozásának joga – a legfőbb ügyészt a Be. XIX. Fejezete által biztosított törvényesség érdekében gyakorolható jogorvoslati jogosultságának kivételével – azokban az ügyekben illeti meg, ahol ügyész képviselte a vádat. Azokban az ügyekben, ahol a vádat a pótmagánvádló képviselte, a pótmagánvádlót, amelyekben pedig vádlóként a magánvádló járt el, a magánvádlót illetik meg.

Abból, hogy a törvény nem tartalmaz az ügyészre kifejezetten tiltó rendelkezést a perújítási és a felülvizsgálati eljárás szabályai között, éppúgy, mint a rendes jogorvoslatra vonatkozó szabályok között sem, nem következik, hogy az ügyészt a pótmagánvádló és a magánvádló mellett is megilleti a felülvizsgálat indítványozásának jogosultsága.

A vádlóhoz kötődő jogok azokban az ügyekben, amelyekben a vádat a pótmagánvádló, illetve a magánvádló képviseli, főszabályként a pótmagánvádlót, illetve magánvádlót illetik meg. Ezért ha a törvény feljogosítani kívánja az ügyészt az ilyen ügyekben is a felülvizsgálat kezdeményezésére, akkor nem ezt tiltó, hanem ezt megengedő rendelkezést indokolt adnia.

Mindezekre figyelemmel a 417. § (1) bekezdésének logikai értelmezése szerint akkor, ha a vádat magánvádló vagy pótmagánvádló képviselte, a 416. § (1) bekezdés a)–d) pontjaiban megjelölt felülvizsgálati okokra tekintettel az ügyész nem nyújthat be felülvizsgálati indítványt.

Ezt támasztják alá a felülvizsgálati eljárás lefolytatásának szabályai is; így a 422. § (1)–(2) bekezdése szerint akkor, ha a vádat az ügyész képviselte, a felülvizsgálati indítványt nyilatkozattételre a Legfőbb Ügyészségnek kell

megküldeni, a magánvádas és a pótmagánvadás alapján folytatott eljárásban pedig a magánvádlónak, illetve a pótmagánvádlónak; a 425. § (1) bekezdése szerint a legfőbb ügyész vagy képviselője jelenléte a felülvizsgálati eljárásban a nyilvános ülésen akkor kötelező, ha a vádat az ügyész képviselte.

Ennek nem mond ellent az sem, hogy a pótmagánvádló, illetve a magánvádló joga a felülvizsgálati indítvány előterjesztésére korlátozott.

Ahogy az Alkotmánybíróság a 9/1992. (I. 30.) számú, valamint a 72/B/2004. számú határozatában kifejtette: a jogorvoslat garantált joga a rendes jogorvoslatra vonatkozik, a pótmagánvádló korlátozott jogával a törvényalkotó az ügy végleges lezárását és a jogerős bírósági döntés végrehajtását biztosító jogerőnek adott elsőbbséget.

Az előbbieken kifejtettek azonban nem vonatkoznak a Be. 416. § (1) bekezdés e) és g) pontja alapján indítható felülvizsgálati eljárásokra, miután ezekben az esetekben a 417. § (2) bekezdése nevesítve kötelezi a legfőbb ügyészt a felülvizsgálati indítvány benyújtására.

Ügyszintén nem befolyásolják a legfőbb ügyészek a Be. XIX. Fejezetében biztosított jogorvoslati jogosultságát a törvényesség érdekében.

Mindez összhangban áll a Be. 236. §-ának azon rendelkezésével is, amely szerint az ügyész jogait a pótmagánvádló akkor gyakorolja, ha a törvény másképp nem rendelkezik; ezekben az esetekben annak ellenére, hogy az alapeljárás pótmagánvadás alapján folyt, a hivatkozott – eltérő – rendelkezés alapján gyakorol rendkívüli jogorvoslati jogot a legfőbb ügyész.

....

A fentiekre figyelemmel a Kúria az ítélkezési gyakorlat egységessége érdekében a jogegységi eljárást lefolytatta és a Bszi. 27. §-ának (1) bekezdése szerint megtartott ülésen, a Bszi. 40. §-ának (1) bekezdése alapján a rendelkező rész szerinti jogegységi határozatot hozta meg.

A jogegységi határozatot a Bszi. 42. § (1) bekezdésére figyelemmel a Magyar Közlönyben, a központi honlapon és a Kúria honlapján közzéteszi.

Budapest, 2013. november 13.

Dr. Kónya István s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Dr. Mészár Róza s. k.,
előadó bíró

Dr. Akác Zoltán s. k.,
bíró

Dr. Csere Katalin s. k.,
bíró

Dr. Katona Sándor s. k.,
bíró

a jogegységi tanács tagjai

A Kúria 5/2013. PJE jogegységi határozata

A Kúria Polgári Kollégiumának Jogegységi Tanácsa a Kúria Polgári Kollégiumának kollégiumvezető-helyettese által a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 34. § (1) bekezdése és 32. § (1) bekezdésének a) pontja alapján előterjesztett jogegységi indítványa folytán indult jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. A Ptk. 239/A. §-a alapján a szerződés érvénytelenségének (részleges érvénytelenségének) megállapítása iránt indított perben nem kell vizsgálni a Pp. 123. §-ában megfogalmazott feltételek fennállását.

2. a) A Ptk. 239/A. §-a alapján indult megállapítási perben a per tárgyának értékét főszabályként a szerződésben kikötött szolgáltatásért járó ellenszolgáltatás értéke alapján kell meghatározni.
 - b) Ha a Ptk. 239/A. §-a alapján előterjesztett kereset a szerződés részleges érvénytelenségének a megállapítására irányul, a per tárgyának értékét meg nem határozhatónak kell tekinteni, kivéve ha a támadott szerződési kikötéshez kapcsolódó érték a szerződésben kikötött szolgáltatásért járó ellenszolgáltatás értékétől elkülönülten meghatározható.
3. A Ptk. 239/A. §-a alapján indult megállapítási perben az érvénytelenség jogkövetkezményének az alkalmazása iránt viszontkeresetet akkor lehet előterjeszteni, ha az alperes a szerződés érvénytelenségét nem vitatja, vagyis elismeri a keresetben foglaltakat.

Indokolás

I. A Kúria Polgári Kollégiumának kollégiumvezető-helyettese a kialakult eltérő joggyakorlat miatt jogegységi eljárás lefolytatását indítványozta azokban a kérdésekben, hogy

1. a Ptk. 239/A. § (1) bekezdése alapján a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben vizsgálni kell-e a Pp. 123. §-ában megfogalmazott eljárási követelményeket.
2. Az ilyen megállapítási perben a pertárgy értékét és így a hatáskört, illetve a perköltséget a szerződésben meghatározott ellenszolgáltatás értéke alapján kell-e meghatározni, vagy a pertárgy értékét meg nem határozhatónak kell-e tekinteni.
3. Az ilyen megállapítási perben az érvénytelenség konkrét jogkövetkezményének levonását lehet-e kérni viszontkereset előterjesztésével.

Az indítványozó szerint a Ptk. 239/A. §-ának hatálybalépése óta eltelt rövid időszak alatt is eltérő döntések születtek a felsőbb bíróságok gyakorlatában. Az első jogértelmezési kérdésben ismert olyan álláspont, amely szerint a Ptk. 239/A. §-a alapján indított perekben sem hagyható figyelmen kívül a Pp. 123. §-ának azon rendelkezése, hogy a megállapításra a felperes jogainak az alperessel szemben történő megóvása érdekében szükség legyen (lásd Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.474/2012/5.). Ehhez képest a bírói gyakorlatban többségben lévőnek tűnik az az álláspont, amely szerint a Pp. 123. §-ában foglalt feltételek fennállását nem kell vizsgálni, a jogmegóvás szükségletét a peres félnek nem kell igazolnia, mert a jogi normában adott felhatalmazás a perindítást önmagában megalapozza (lásd Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.690/2012/5.).

A második kérdésben az indítványozó szerint az egyik értelmezési lehetőség az, hogy a Pp. 239/A. §-a szerinti megállapítási perben a pertárgy értékeként a szerződésben kikötött szolgáltatásért járó ellenszolgáltatás értékét kell figyelembe venni. Ezt az álláspontot látszik alátámasztani a Legfelsőbb Bíróság két korábban közzétett eseti döntése (BH2001.132/II., BH1997.411.), amelyek azonban még a Pp. 123. §-a alapján indított megállapítási perek tekintetében foglaltak állást. Így döntött az egyik ügyében a Szegedi Ítéltábla is az új jogszabályi rendelkezés hatálybalépését követően is (lásd Pf.II.20.486/2012/3.). Ehhez képest a felsőbb bíróságok gyakorlatában megtalálható az a másik jogértelmezés is, amely szerint a Ptk. 239/A. §-a alapján indított perben a pertárgy értéke nem meghatározható (lásd Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.952/2012/7.).

Végül az indítványozó szerint jogértelmezést igényel a Ptk. 239/A. §-ának kapcsolata a Pp. 147. §-ának szabályozásával, vagyis el kell dönteni, hogy az érvénytelenség megállapítása iránti perben lehetséges-e viszontkereset előterjesztése az alperes részéről az érvénytelenség konkrétan megjelölt jogkövetkezményeinek levonása iránt, vagy ilyen kérelmet csak külön perben terjeszthet elő.

Az indítványozó szerint abban egységes a bírói gyakorlat, hogy aki a vitatott érvényességű szerződésben nem fél az csak a Pp. 123. §-ában meghatározott feltételek fennállása esetén indíthat pert a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt (lásd Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.328/2012/4.). Az indítványozó utalt arra is, hogy a pertárgyérték meghatározása kihat az első fokon eljáró bíróság hatáskörére is.

II. A Legfőbb Ügyész írásban kifejtett és szóban is fenntartott álláspontja szerint:

1. A Ptk. 239/A. §-ának (1) bekezdése alapján a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perekben nem kell vizsgálni a Pp. 123. §-ában megfogalmazott eljárási követelmények fennállását.
2. Az ilyen perekben a pertárgy értékét – és így a hatáskört és a perköltséget is – a szerződésben foglalt érték alapján kell meghatározni.
3. Az ilyen perekben lehet viszontkeresettel kérni az érvénytelenség konkrét jogkövetkezményének alkalmazását.

- III. A 2012. évi LI. törvény 1. §-ával módosított és 2012. május 26-án hatálybalépett Ptk. 239/A. § (1) bekezdése értelmében a fél a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (részbeni érvénytelenség) megállapítását a bíróságtól anélkül is kérheti, hogy az érvénytelenség következményeinek alkalmazását is kérné. A (2) bekezdés értelmében ezeket a rendelkezéseket kell alkalmazni az ügyész, valamint az érvénytelenség megállapítására irányuló per megindítására külön jogszabályban feljogosított más személy által történő perindítás esetében is. A korábbi bírói gyakorlat az érvénytelenségi kereset előterjesztését megállapítási keresetként csak akkor fogadta el, ha a fél az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását az ügyben nem kérhette. Az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 1.) pontja – még a Ptk. módosítását megelőzően – kifejezetten úgy rendelkezett, hogy megállapítási kereset előterjesztésének akkor van helye, ha annak a Pp. 123. §-ában meghatározott törvényi feltételei fennállnak.
1. A jogegységi tanács álláspontja az elsőként felvetett kérdéssel kapcsolatban az, hogy a Ptk. 239/A. §-a önálló jogszabályi felhatalmazást biztosít a perindító fél számára, amely mentesülést jelent a Pp. 123. §-ában foglalt feltételek fennállásának igazolása alól.
- Ahogy arra a legfőbb ügyész észrevétele is rámutatott, a Ptk. 239/A. §-a meghatározott személyeknek ad csak jogosultságot a megállapítási kereset előterjesztésére, a Pp. 123. §-a ezzel szemben a Pp. 3. §-án alapuló perbeli legitimáció fennállása mellett más alanyi követelményt nem támaszt. Ugyanakkor a Pp. 123. §-a a megállapítási kereseti kérelem előterjesztését konjunktív feltételek fennállásához köti. Nem hagyható figyelmen kívül az a tény sem, hogy a Pp. 123. §-a alapján – ha törvény nem zárja ki – számos különböző pertípusban előterjeszhető megállapítási kereset, ugyanakkor a Ptk. 239/A. §-a csak meghatározott pertípusra engedi meg a megállapítási kereset előterjesztését. A Ptk. szabályozása tehát a Pp. rendelkezéséhez képest speciális szabály, amely kizárja az általános rendelkezés alkalmazását. Végül a két megállapítási keresettípus egymástól való függetlenségét támasztja alá az is, hogy a Ptk. 239/A. §-ának (2) bekezdésében meghatározott személyi kör esetében a Pp. 123. §-ában meghatározott perindítási feltétel, a jogmegóvás szükségessége az ügyész vagy a külön jogszabállyal feljogosított személy esetében nem is merülhet fel, mivel nevezettek nem a saját ügyükben terjesztenek elő igényt.
- A polgári jogi szabályozásban korábban is előfordult, hogy a jogszabály megállapítási kereset előterjesztését engedte meg anélkül, hogy a Pp. 123. §-ában foglaltak fennállását vizsgálni kellett volna. A Ptk. 36/A. §-a alapján az ügyész által a szerződés semmissége iránt indított kereset a bírói gyakorlat értelmében kizárólag megállapítási keresetként is előterjeszhető anélkül, hogy a bíróság a Pp. 123. §-ában foglalt feltételek fennállását vizsgálná (BH2011.220.).
2. A második jogértelmezési kérdés az, hogy ha a fél csak az érvénytelenség megállapítása iránt indít pert, ebben a perben miként kell meghatározni a pertárgy értékét.
- A Pp. 23. § (1) bekezdésének I) pontja szerint a megállapítási per elbírálása a törvényszék hatáskörébe tartozik abban az esetben, ha a pertárgyérték meghaladná a törvényszéki hatáskört megalapozó értékhatárt, ha marasztalás kérhető lenne. E rendelkezés – bár a Pp. 123. §-ára utal – arra mutat, hogy a Pp. a megállapítási keresettel indított pert nem tekinti automatikusan meg nem határozható pertárgyértékűnek, hiszen a bíróság hatáskörét a szerződésben kikötött szolgáltatásért járó ellenszolgáltatás értéke alapján állapítja meg ilyen esetben is. A Pp. ezzel biztosítja, hogy a jogkövetkezmények levonása iránt esetleg később meginduló per is ugyanezen a bírósági szinten kerüljön elbírálásra. Hasonló rendelkezést tartalmaz a kiemelt jelentőségű ügyek esetében a Pp. 386/A. § (1) bekezdésének b) pontja is.
- A per tárgya értékének a fentiek szerinti meghatározását alátámasztja a Pp. 123. §-ának szabályozása is. Ez egyértelműen megállapítási keresetként nevesíti a számadás helyességének megállapítása iránt, illetve a számadási kötelezettség megállapítása iránti pereket. Ezekben a perekben mégsem az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell megállapítani a pertárgy értékét. A Pp. 24. § d) pontja azt tartalmazza, hogy az első pertípusban a vitás követelések, illetve tartozások közül a nagyobb összeget, a második pertípus esetében pedig azt az összeget kell a pertárgy értékeként alapul venni, amelyet a felperes a számadás előterjesztésének elmulasztása esetére felszámít.
- Ahogy arra a legfőbb ügyész észrevétele is helyesen utal, az, hogy a perben érvényesített követelés, igény vagy jog értéke meghatározható-e vagy sem, valójában független a kereseti kérelem típusától. Marasztalási kereset esetében is előfordul, hogy a pertárgy értéke nem határozható meg pl. ha a kereseti kérelem a jogsértő cselekmény abbahagyására, vagy a jogsértőnek a további jogsértéstől való eltiltására vonatkozó igényt tartalmaz. Ugyanakkor – ahogy az már említésre került – megállapítási kereset esetében is előfordul, hogy a pertárgy értéke a Pp. 24. §-ának rendelkezései alapján megállapítható. Ennek a rendező elvnek érvényesülnie kell a Ptk. 239/A §-a alapján indított megállapítási perek esetében is. Ha a kereseti kérelem nem marasztalásra irányul, hanem annak megállapítására, hogy az adott jogviszony fennáll-e, a követelés vagy az érvényesített jog értéke határozott összegben még kifejezhető lehet.

A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) eddigi gyakorlata is az előbb kifejtetteket igazolja. Amikor a fél a Pp. 123. §-ában foglalt feltételek fennállása mellett indíthatott csak megállapítási keresetet a szerződés érvénytelensége iránt, a pertárgy értékeként a bíróság következetesen a szerződésben kikötött szolgáltatásért járó ellenszolgáltatás értékét vette figyelembe annak ellenére, hogy a fél marasztalásra irányuló keresetet nem is terjeszthetett elő (EBH2000.335., BH2001.132., BH2001.30.). Ezt az álláspontot foglalta el 2005-ben a Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozása is. A BH2005.58. eseti döntésében a Legfelsőbb Bíróság kifejtette, hogy ha a megállapítási kereset valamilyen összegű tartozás fennállására vagy fenn nem állására irányul, a pertárgy értékét a tartozás összegében kell meghatározni; ilyen esetben az eljárás tárgyának az értéke megállapítható.

A Ptk. 239/A. §-a arra biztosít a félnek lehetőséget, hogy bár marasztalási keresetet is előterjeszthetne, kizárólag a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indítson pert. A Ptk.-t módosító törvényjavaslathoz fűzött miniszteri indoklásból kitűnően az volt a szabályozás célja, hogy a felek az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását egymás között peren kívül rendezzék. Az új Ptk. a 6:108 § (2) bekezdésében tartalmazza a 239/A. §-ában foglalt rendelkezést. A félnek tehát a megállapítási per megindítása előtt kell tájékozódnia arról, hogy az ellenfél a szerződés érvénytelenségének tényét elismeri-e, illetve van-e mód az érvénytelenség jogkövetkezményeinek peren kívüli rendezésére. Ha a tárgyalások nem vezetnek sikerre, a félnek a jogkövetkezmények levonására irányuló kereseti kérelmet is célszerű előterjesztenie. Erre a Ptk. 239/A. §-a alapján indított perben is módja van addig az időpontig, amíg a Pp. a keresetváltoztatást számára megengedi (Pp. 146. §, 146/A. §). Ezzel a fél elkerülheti, hogy két külön bírósági eljárással felmerülő illetékköltség előlegezésének kötelezettsége terhelje.

A meg nem határozható pertárgyérték elfogadása ellen szól az is, hogy az Itv. 39. § (3) bekezdése alapján számított pertárgyérték esetében az érvénytelenség megállapítása iránti perek, ha a Pp. a 23. § (1) bekezdése a pertárgyértékre tekintet nélkül nem utalja az ügyet a törvényszék hatáskörébe, többségükben a járásbíróság előtt indulnának. Ez azt jelentené, hogy az érvénytelenség megállapítása, illetve a jogkövetkezmények levonása iránti per elbírálása nemcsak időben, hanem a bírósági szintet illetően is elválna egymástól abban az esetben, ha a marasztalásra irányuló kereseti kérelem pertárgyértéke a 23. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott összeget meghaladja.

Ez az értelmezés kihatna a 400 000 000 forintot meghaladó pertárgyértékű, úgynevezett kiemelt jelentőségű ügyek elbírálására is, holott a Pp. XXVI. Fejezetében a 386/A. § (1) bekezdésének b) pontja a kiemelt ügyek vonatkozásában a törvényszék hatáskörét állapítja meg megállapítási kereset esetében is. Csak a Pp. XXVI/A. Fejezete engedi meg bizonyos feltételekkel az ott meghatározott kiemelt jelentőségű ügytípusban a járásbíróság eljárását. Ha a megállapítási perben a per tárgyának értékét a Kúria meg nem határozhatónak tekintené, e jogértelmezéssel bővítené a járásbíróság hatáskörét.

A Ptk. 239/A. §-a szerinti megállapítási kereset alapján hozott ítélet nem hasonlítható a jogalap kérdésében döntő közbenső ítélethez, amely esetében a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) töretlen gyakorlata, hogy a közbenső ítélet elleni jogorvoslatra irányuló per tárgyának értékét meg nem határozhatónak tekinti (lásd az 1/2009. PJE-ben foglaltakat). Közbenső ítélet esetében ugyanis a bíróság a perben már előterjesztett kérelemről határoz elkönyölten, különválasztva a jogalaptól az összegszerűséget. Emellett ilyenkor nem a fél, hanem a bíróság dönt a saját mérlegelése alapján arról, hogy szükséges-e közbenső ítélet meghozatala.

Az érvénytelenség megállapítására irányuló kereset nem hasonlítható az 1/2013. PJE határozatban bemutatott megállapítási keresethez sem. Ez utóbbi esetben ugyanis a per tárgyának értéke valóban nem határozható meg. A pert indító hitelező a vezető tisztségviselő anyagi felelősségének megállapítását kéri, de az az összeg, amelyet emiatt a hitelező követelésként megjelölne e per megindításakor még nem állapítható meg. Ez függ attól, hogy a cég elleni felszámolási eljárásban a hitelező milyen mértékű kielégítést fog kapni. E megállapítási perben hozott ítélet alapján a későbbiekben a vezető tisztségviselő marasztalására irányuló keresetet bármelyik másik hitelező is előterjesztheti. Az ilyen perben tehát fogalmilag kizárt, hogy a per tárgyának értéke megállapítható legyen.

A Jogegységi Tanács megállapította, hogy az indítványban felvetett kérdések értelmezést igényelnek akkor is, ha a fél részleges érvénytelenség megállapítása iránt indít pert a Ptk. 239/A. §-a alapján.

A részleges érvénytelenség főszabályként nem vezet a szerződés teljes érvénytelenségének a megállapításához, mivel a Ptk. 239. § (1) bekezdése szerint ez csak akkor következik be, ha a felek az érvénytelen rész nélkül a szerződésüket nem kötötték volna meg. Sajátos szabályt tartalmaz fogyasztói szerződés esetében a Ptk. 239. § (2) bekezdése, amely ahhoz köti a teljes szerződés érvénytelenségének a megállapítását, hogy a részleges érvénytelenség által érintett kikötések nélkül a szerződés nem teljesíthető. A részleges érvénytelenség megállapítására irányuló kereset esetén a vitatott szerződési kikötésekhez kapcsolódó pertárgyérték elkülönítetten általában nem határozható meg. Ilyenkor tehát az ügyben az illetékkifizetési kötelezettség alapjául szolgáló értéket az Itv. 39. § (3) bekezdésének szabályozása alapján kell meghatározni.

Előfordulhat azonban az is, hogy a támadott szerződési kikötés vonatkozásában a pertárgy értéke a szerződésben meghatározott értéktől elkülönítetten megállapítható. Ilyen esetben keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékét a Pp. 24. § (1) bekezdése alapján, ennek az értéknek a figyelembe vételével kell meghatározni.

3. Végül a Jogegységi Tanácsnak arról kellett döntenie, hogy a megállapítási per alperese kérheti-e a perben az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását, illetve azt milyen eljárásjogi eszközzel teheti meg. Az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló 1/2010. (VI. 28.) PK véleményének 4. pontjában leszögezte a Legfelsőbb Bíróság, hogy csak az a fél követelheti eredményesen a neki visszajáró szolgáltatást, aki egyben vállalja, hogy maga is visszatéríti a számára teljesített szolgáltatást és erre képes is. Erre épült az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 7. pontja, amely szerint az eredeti állapot helyreállítására irányuló kereseti kérelem esetében a bíróság – kifejezett joglemondás hiányában – az alperes viszontkeresetének, illetve ellenkérelmének előterjesztése nélkül is köteles döntenie az alperesnek visszajáró szolgáltatásról. Abban az esetben azonban, ha a felperes kizárólag megállapítási keresetet terjeszt elő, tehát nem követeli a neki visszajáró szolgáltatást, az alperesnek a jogkövetkezmények levonására irányuló kérelme olyan új kereseti kérelem, amelyet az alperes a perbeli pozíciójából adódóan a Pp. 147. §-a, illetve 147/A. §-a alapján csak viszontkeresettel terjeszthet elő.

Ahogy a legfőbb ügyész észrevételeiben helyesen rámutatott a viszontkereset önálló kereset, amely előterjesztésének lényegi vonása az, hogy elbírálása a felperesi követeléssel együtt történik meg. A Pp. 147. § (1) bekezdésében írt anyagi és eljárásjogi feltételek fennállása esetén nincs törvényi akadálya a Ptk. 239/A. §-a szerinti megállapításra irányuló perben marasztalásra irányuló viszontkereset előterjesztésének, ha a felperes a felek tárgyalásainak eredménytelensége ellenére ebben a körben keresetváltoztatási kérelmet nem nyújtott be és az alperes az érvénytelenség tényét nem vitatja. Az együttes elbírálást pergazdaságossági és célszerűségi okok is alátámasztják. Az alperestől azonban nem várható el olyan viszontkereset előterjesztése, amely a perbeli védekezését lerontaná, illetve az érvénytelenség tényleges megállapítása előtt a jogkövetkezmények levonása iránti viszontkeresete idő előtti lenne [lásd 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 7. pont]. Így tehát ha az alperes az érvénytelenség fennállását nem ismeri el, a jogkövetkezmények levonása iránt viszontkeresetet – arra az esetre, ha a bíróság a felperes keresetének helyt adna – nem nyújthat be, mert feltételhez kötött viszontkereset előterjesztésének nincs helye.

- IV. A kifejtett indokok alapján a Jogegységi Tanács a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében (Bsz. 25. §) a rendelkező részben foglaltak szerint határozott és határozatát a Bsz. 42. § (1) bekezdésének megfelelően a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Budapest, 2013. november 25.

Dr. Wellman György s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Tamáné dr. Nagy Erzsébet s. k.,
előadó bíró

Dr. Udvary Katalin s. k.,
bíró

Dr. Orosz Árpád s. k.,
bíró

Dr. Osztovs András s. k.,
bíró

A Magyar Közlönyt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Biró Marcell,
a szerkesztésért felelős: dr. Borókainé dr. Vajdovits Éva.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 2–4.

A Határozatok Tára hivatalos lap tartalma a Magyar Közlöny IX. részében jelenik meg.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhú másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető.